

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5.50
na mesec 1.90

Izbija vsak dan zvečer izvenredni mediji in prazniki.

Inserati veljajo: petdesetopeta pett vsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpostlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6.50
na mesec 2.30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 10. oktobra.

Dan ministrov. Draginjska debata se pravzaprav še ni niti pričela — saj je še na vrsti 24 govornikov, ki morajo svoje predloge utemeljiti, predno se začne prava razprava — in že je dosegla vrhunec v izjavah štirih ministrov. Baron Gautsch, vodja trgovskega ministrstva, sekcijski šef Mataja, poljedelski minister Widmann in justični minister Hochenburger so utemeljevali stališče vlade napram draginjskemu vprašanju in zavedam, ki so ž njim v zvezi. Največjo pozornost zasluži izjave in izvajanja ministrskega predsednika, okoli katerega se je zbrala malodane cela zbornica, radovedna slišati, kaj je vlada tekom poletja proti naraščajoči draginji storila in do kake energije se je pospel ministrski kabinet z ozirom na najbolj prekrano mesno vprašanje in očiščen intranzigentnemu stališču ogrske vlade in dejstvu, da je zaloga argentinskega mesa, ki je začetkom leta smela čez mejo in da je tudi kontingent srbske živine izčrpan. Odkar je državni zbor odšel na počitnice, se je dvignil val gospodarske bede vedno višje in višje, gnjev prebivalstva je segal vedno globlje, in armada onih, ki jih žene strah za obstoj v vrste protestujočih in zahtevajočih, se je bliskoma množila in obsega danes že ogromno večino avstrijskega prebivalstva. Shodi in demonstracije proti draginji so znak javnega življenja in skoro resnična je beseda, da je — vsaj začasno — gospodarsko geslo zamenjalo nacionalno. Tem, nad draginjo razburjenim množicam, katerih želje in zahteve rasejo tem višje, čim bolj se jih omalovažuje, je danes odgovorjal ministrski predsednik. V stotero lepih besedah in ostro umnih dedukcijah je zavil svoj prazen nič, ki ga vlada podaja trpečemu ljudstvu, kakor kamen, mesto kruha. Malo pozitivnega je baron Gautsch povedal, tudi to, kar je v njegovem govoru dejanskega, pomenja skoraj striktno negacijo vseh zahtev, ki jih javnost, zlasti z ozirom na mesno vprašanje, stavlja na vlado. Z velikim omalovaževanjem se je kabinetni šef pečal baš z najpopularnejšo draginjsko zadevo: z uvozom tujega

mesa. Priznal je sicer, da množina goveje živine tako v Avstriji, kakor na Ogrskem konstantno nazaduje, da so cene mesa dosegle neopravičeno višino, priznal, da je zadostna aprovizacija življenjsko, ljudsko in državno vprašanje, toda postavil se je namesto na realno stališče potrebe, na sporni in razrušljivi temelj pravnega nazora, to se pravi, ministrski predsednik se hoče boriti proti draginji z rokami in nogami, katere mu zveže madžarska politika in svojevolja. In kako globoko sme posegati tuja vlada v najvitalnejša avstrijska gospodarska vprašanja, kažejo izjave barona Gautscha glede uvoza argentinskega mesa. Kabinetni šef ni povedal jasno, toda le preveč je dal razumeti, da ni upati na nadaljni uvoz prekmorskega mesa! In da bi odvrnil pozornost od pravih vzrokov (malodušnost avstrijske vlade, ki se ne upa protiviti ogrskemu justamentu), je našteval statistične podatke, češ, ljudstvo argentinskega mesa itak ne mara in tisti, ki po njem najbolj vprijejo, ga najmanj hočejo. Nekaj čez 3200 ton ga je prišlo januarja meseca v naše kraje in do septembra ta primeroma majhna količina še ni bila izčrpana. Ključ na argentinem mesu je torej le dnevni »slager« brez utemeljene podlage. Quod erat demonstrandum. Toda ta »logični zaključek« je tako napačen, kakor »pravno naziranje« vlade glede uvoznega vprašanja. Če angleški konzument pokupi na leto milijone in milijone argentinske živine, če jedo Švicarji in Italijani prekmorsko meso — da bi ga odklanjal avstrijski delavec, obrtnik, uradnik — katerih želodec gotovo ni občutnejši! Puncum saliens leži marveč popolnoma drugje. Argentinsko meso se je uvažalo, kakor zafran, cena je bila le malenkostno različna od naše običajne in z ozirom na dejstvo, da je njegov okus našim želodcem nekoliko tuj, so argumentirale gospodinjice: »Argentinsko meso dobim le parkrat, zapustiti moram morda svojega navadnega mesarja za par dni, da si prihranim v celem nekaj krajcarjev, ki jih vrhutega še potrošim za oddaljenejšo pot in moja rodbina končno se ne bo zadovoljna, ker se sploh okusu privaditi ne more; če že kupim meso, potem rajši navadno — argentinskega čez teden itak ne bo več.« V tej argumentaciji leže globoki vzroki za

navidezno slabo razprodajo prekmorskega mesa. Vlada naj poskusi uvesti večje kvantite, kar bo povzročilo tudi primerno znižanje cen, in ministrski predsednik ne bo imel več prilike, priobčevati številke, s katerimi se da vedno dokazati, kar kdo hoče.

Srbski kontingent je tudi že izčrpan in država je danes okoli in okoli zaprla s skoraj neprodanim plotom visoke carine na meso. 30 vinarjev carine plača avstrijski konzument pri enem samem kilogramu mesa, ki pride čez mejo! In pri tem se kriči število domače živine od dne do dne in živinoreja trpi, ker ji konzum le preveč odteguje plemenskih glav; tele in krava ste že davno v razredu klavne živine. Ni neopravičena bojazen prof. Tandlerja, ki se boji popolnega izčrpanja domače živinoreje, ako bomo šli to pot naprej. Ni daleč čas, ko se tudi kmet pridruži armadi onih, ki burno zahtevajo uvoz tuje živine, da reši svoje lastno gospodarstvo.

Baron Gautsch je torej povedal zbornici, da si vlada ne upa storiti odločilnega koraka, naštel je le nekaj sredstev, s katerimi se bori proti draginji in katera hoče še izpolniti. Ta sredstva za sebe gotovo niso slaba, toda so postranska in ne morejo pokazati pravega učinka, ker je principijalno vprašanje ostalo nerešeno.

Ministrski predsednik ima gotovo prav, ako trdi, da je draginja splošno svetovni pojav, toda ravnotako gotovo je, da obstajajo baš v Avstriji še posebne razmere, specifične zapreke mirnega gospodarskega razvoja, katere je pred vsem treba odpraviti. Res je tudi, da draginja ne obsega le mesa, temveč da so se podražile vse potrebščine vsakdanjega življenja. Toda, ali je zaradi tega boj proti draginji le enega predmeta prepovedan in neopravičen? Baron Gautsch je kot specialno avstrijske gospodarske hibe označil previsoko žitno carino, izrodke prekupovanja, pomanjkljivo prometno organizacijo. Toda, je li mogel povedati, da se je vlada z energijo lotila enega ali drugega teh nedostatkov. Carina na žito je danes tako visoka, da spada skoraj med narodno — gospodarska unika, zlasti če pomislimo, da letina že par let ni dovoljna. In vendar moramo plačati za vsak stot udevene pšenice 7 K 50 vin., oziroma

6 K 50 vin. carine, akoravno je vlada za slučajslabeletine izrečno zakouito pooblaščenca, uvoznico carino znižati, oziroma opustiti! In navzlic določbam avstro — ogrske nagodbe se danes prepuščamo ogrskim spekulantom, da na budimpeštanski borzi operirajo z najzavnejšim živilom kakor z borznimi papirji!

Vsaka beseda ministrskega predsednika izziva kritiko in odpor in kar je končno povedal o kartelih je komaj zadovoljilo. Nasproti velikim »antikartelistom« je bila beseda, da so tudi te organizacije pojav moderne gospodarskega življenja, ki ga paragrafi ne odpravijo na mestu. Organizacija producentov se ne razvija le v velekapitalističnih krogih, temveč je postala princip tudi med obrtništvom, med kmeti. Le tam je boj proti njej upravičen in potreben, kjer skuša regulatorja kupčije, konkurenco, popolnoma odpraviti in kjer njeni izrodki ogrožajo upravičene interese konsumenta. Je čudno, da najdemo med največjimi bojevnikmi proti kartelom baš one ljudi, ki se poslužujejo celo državne moči, da omeji konkurenco in utrdijo monopolno stališče gotovih producentov. Je li razlika med dr. Kreckom, ki bi najraje hotel, da ostanejo avstrijske meje za uvoz vseh živil hermetično zaprte in pa od njega toliko sovražnega in fabrikantom-kartelistom, ki trdi, da štiti življenjske interese industrije, kakor dr. Kreck baje varuje kmetijstvo, tako velikanska?

Tudi uradniških zahtev se je spomnil baron Gautsch, važna je njegova izjava, da zamore izvesti vlada tozadnevne reforme s 1. januarjem le tedaj, če ji zbornica dovoli tudi zahtevana sredstva. O vprašanju, s kakšnimi davčnimi žrtvami je mogoče ta sredstva dobiti, se da gotovo debatirati, kdor pa se principijalno oglasi proti vsakemu davku, kakor jugoslovanski klerikaleci, ta se je tudi že proglasil za sovražnika vsake reforme uradniških plač, katero celo vlada sama smatra za nujno.

Mnogo je govoril ministrski predsednik. Držal se je svoje stare prakse, vsakemu nekaj dati. Toda ni našel razumevanja. Na klopeh največjih nasprotnikov — soc. demokratov — se je dvignila burja odpora (posl. Daszynski je pozneje tolmačil sovražnost svojih somišljenikov do nekdanjega prijatelja), pa tudi naj-

ozi prištaši mu niso kazali prevlelike hvaležnosti.

Dnem perditit. Za sebe in za svojo vlado, ki danes tava med strankami brez pravega cilja, trikrat slabša kakor je bila še pred malo dni. Zato tudi poziv k skupnemu delu ni našel skoraj odmeva.

Brez odmeva pa so ostale tudi besede justičnega ministra, ki se je branil pred napadi soc. demokratov. Državna policija je ostro zastražila galerijo, toda pričakovana burja je izostala. Socijalni demokrati so sklenili dr. Hochenburgerja prezirati ter so se tega sklepa tudi držali.

Izvajanja ministrov Widmana in Mataja so vzbujala že malo pozornosti, precej zmučena je končala zbornica svojo današnjo sejo.

Draginjska debata bo trajala — do neskončnega, ako se ne posreči doseči med strankami kompromis, ki bo omogočil skrajšanje razprav.

V naslednjem podajemo kratko sejno poročilo:

Draginjska debata.

Kot prvi je govoril ministrski predsednik baron Gautsch, ki je izjavil, da se mora pri razsojevanju draginjskega vprašanja nekoliko oziirati na dejansko stanje, obtem mor pa pripomniti, da se ta pojav draginje, žalibože, razširja skoraj po cellem svetu. Svetovnogospodarski vzroki so, da se, pričeni z zadrugami, vsaka dobra industrijska konjunktura uporabi v to, da se izšli zvišanje mezd, da začno polagoma boljše živeti dotični sloji, katerim to boljše življenje privoščimo kot del kulture, da se pa potem, ko se konjunktura poslabša, ne zmanjšajo te višje zahteve in tako se navadijo velike mase živeti na način, ki nikakor ni v razmerju s tem, kar producent zasluži. Kar se tiče specialnih vzrokov draginje pri nas, ne moremo tajiti, da trgovinska politika države v zadnjih desetletjih ni bila vedno srečna. Kot šolski vzgled naj služi v prvi vrsti carina na žito. Z zakonodajo smo prišli vedno šele za drugimi. Min. predsednik je poudarjal, da so postali vsi predmeti dražji, da je cela vrsta predmetov, ki so za človeško življenje važni in ki so v ceni še bolj poskočili nego živila. V ospredju pa stoji za nas

mesno vprašanje.

LISTEK.

Kolera.

Spisal Rado Murnik.
(Konec.)

Lopatar (sam). Sprejeti sem ga moral v obednici. V salonu je vse narobe, v spalnici tudi. O, imenitna je moja žena! (Hodi po sobi gorindol in bere iz beležnice). Lahko prebahna jedila, sveža toda dobobra kuhana ali pečena. (Ves zamišljen vzame s kredence hruško, jo jame jesti in bere dalje . . .) Vraga! Tukaj stoji: nobenega sirovega sadja! In zdaj sem pojedel celo sirovo hruško! Ladislava je dobila sadje iz Gorice. Bog ve, če ni ta peklenska hruška iz Italije, kjer razsaja kolera. Kaj je treba moji ženi prijateljic v tako nevarnih krajih! Ha, takoj zaženem te proklete hruške in te proklete fige in te — Toda stoji! Razburjati se ne sme človek, kadar preti kolera. Čisto mirno in hladnokrvno naj opravim to delo. (Trešči nastavek z ovočjem skozi okno na dvorišče.) Oho! To zopet ni bilo prav! Otroci pogoltnejo sadje — in kolera bo v hiši! Ha, če je ne dobim prej sam! Hruška . . . Kaj bi zdaj? Za vse slučaje . . . (Pozvoni.)
Jerica (pri vratih). Prosim? Lopatar. Reci kuharici, naj mi skuha čaja in liter vina. Alo, takoj!

Jerica. Zdaj, gospod, ko je vendar tako vroče?
Lopatar. Kaj pa briga to tebe, ti klepetava modrijanka? Ha, že spet se razburjam! (Mirneje.) Teči, teči in vrni se!
Jerica. Takoj, gospod! (Odi-de osupla.)
Lopatar. Lepo ženo imam! Moja gospa soproga se potepa ves dan po mestu in prodaja prazne čenče pri zlahi in prijateljicah. Jaz pa samujem doma. Ako bi imel kolero — morebiti jo imam pa res! — potem . . .
Jerica (prisopiha). Mica že kuha vino in čaj.
Lopatar. Teči doli v klet po dve buteljki šampanjca. Prinesi ga v led! Si razumela?
Jerica (začudena). Sem. (Od-hiti.)
Lopatar. Prihaja mi tako čudno, da, tako slabo! Pa menda vendar ne, da bi bila hruška res okužena? Komaj sem učakal petdeset let, pa naj bi se že poslovil od tega sveta? (Udari na mizo.) Tristo milijonov satanov, najrajši bi vse razbil. Toda . . . kaj je rekel zdravnik? Pomirimo se! (Hodi po sobi gorindol.)
Jerica (prihiti). Tukaj sem prinesla šampanjec v led.
Lopatar. Zdaj se po čaj in po kuhano vino!
Jerica. Precej, gospod! (Zase.) Meša se revežu. (Odide.)
Lopatar. Najprvo bom čaj, potem pa —

Jerica. Tukaj je kuhano vino in čaj.
Lopatar. Sedi tamle v kot, Jerica, da te ne bo treba dolgo klicati. (Pije čaj.) Ali se ti ne zdim nekoliko izpremenjen, Jerica?
Jerica (se obotavlja).
Lopatar. Le govori, pa odkritosrečno. (Pije.)
Jerica. Da, zdite se mi nekako . . . nekako čudni.
Lopatar. Vidiš, aha! (Vstane in stopi k ogledalu.) Kako se potim! Obraz zdaj še ni višnjeve, pa bo kmalu. Zdravnik je dejal, da bi moral v posteljo. O ne, prej že ne, dokler se ne začno krči. Ne bojim se prav nič.
Jerica (zase). Kaj se mu blede! Kar strah me je!
Lopatar. Toda, trebnih si bom pa le grel, z rjuhami, ne iz strahu, samo iz previdnosti. Jerica, rjuho! (Pije vino.)
Jerica (prinese rjuho iz spalnice).
Lopatar. Pomagaj mi, ovij mi rjuho okoli pasu.
Jerica (ga ovija). Ali vas tako zebe, gospod?
Lopatar. Prav nič me ne zebe, Jerica, prav nič, haha! Še narobe. Kaj ti ne pride na um! Vročje mi je tako, kakor bi ležal sredi pekla na razbeljenem železu. Saj vendar vidiš, da pot kar lije od mene! (Pije.)
Jerica. Čemu pa potem pije-te vroč čaj in kuhano vino in se odevate še z rjuho?
Lopatar. Tega ti ne razumeš,

Jerica, toda jaz že vem, čemu je vse to dobro. Ali ne slišiš, da nekdo prihaja po stopnicah?
Jerica. Morda milostiva gospa.
Lopatar. Jerica, meni je slabo, jako slabo. Teči po zdravnika, po doktorja Kalana! Saj veš, kje stanuje. (Sede.)
Jerica. Vem. (Odide.)
Ladislava (vstopi takoj nato). I, kakšen si pa, Jože! Hahaha.
Lopatar. Zena!
Ladislava. I kaj pa vendar pomeni ta pas?
Lopatar. Ladislava!
Ladislava. In čaj? In vino? In šampanjec? I, kaj pa je za Boga milega!
Lopatar. Pojedel sem hruško.
Ladislava. Hahaha! Blagoslovi ti jo Bog!
Lopatar (vzdihne). Sirovo hruško, ljuba moja, sirovo!
Ladislava. Ali je to taka nesreča, ljubi Jože?
Lopatar. Ne želi se, ta ura je resna! Ti se zabavaš okoli, jaz pa umiram doma.
Ladislava. Mislila sem, da se šališ le ti! Ali se ti meša?
Lopatar. Ne. Moja bolezen je čisto drugačna. Ne razburjaj se, ljuba žena. Slišala boš žalostno in strašno novico!
Ladislava. Govori vendar, govori! (Stopi bliže.)
Lopatar. Ne hodi mi preblizu, ker imam — kolero!

Ladislava (osupla, prestrašena). Kolero? Ni mogoče!
Lopatar. Slabo mi je, muči me vročina, zdaj pridejo še krči in potem zbogom, Lopatar!
Ladislava. Naglo po zdravnika!
Lopatar. Sem že poslal ponj. Priti mora vsak čas. (Se tiplje za žilo.) Žila mi tudi ne bije več.
Ladislava. Zdi se mi, da prihaja doktor.
Dr. Kalan. Klanjam se, milostiva! Kaj pa je, gospod Lopatar?
Lopatar. Kolera! Kolera!
Dr. Kalan. Ali ste bruhalil? Lopatar. Ne.
Dr. Kalan. Lijavice tudi ni bito?
Lopatar. Ne. Vse ne more biti naenkrat. Poglejte me, kako se potim!
Ladislava. Pil je čaj in kuhano vino.
Lopatar. Iz previdnosti. Ne iz strahu! Iz previdnosti.
Dr. Kalan. In opasal se je kakor turški sultan.
Lopatar. Iz previdnosti, doktor! In žila?
Dr. Kalan (ga potipuje). Bije kakor kladivo. (Odvije rjuho.)
Lopatar. Kaj mi je torej?
Dr. Kalan. Pili ste malo preveč. Lahko noč!
Lopatar. Pridite jutri na šampanjec, gospod doktor. Pametno je, ako stori človek že kar vnaprej kaj proti kolero. Iz previdnosti. Ne iz strahu!

Min. predsednik je naznanil, da bodo publikacije o rezultatih šteti živili v najkrajšem času izšle, in je konstatiral, da je število goveje živine v zadnjem desetletju padlo za 5-74 odstotkov, dočim je število prašičev v istem času naraslo za 37-42 odstotkov. Najbolj so se zvišale cene perotnini. Min. predsednik je mnenja, da je ogrska živinska produkcija bistveno nasadovala. Govornik poudarja med živahnim ugovarjanjem poslancev, da vlada vstraja glede mesnega vprašanja na že znani pravni podlagi nampr. Ogrski in da se bodo tozadavna pogajanja nadaljevala. Vled dogovora z ogrskim min. predsednikom ne more sporeti nikakih podrobnosti o teh pogajanjih. Vlada bo pri vseh svojih odredbah upoštevala vse sloje in ne presoja z državne stališča posameznih interesnih sfer različno.

Na to se je pečal min. predsednik z vprašanjem argentinskega mesarja. Ker pri sedanjih draginskih razmerah največ tisti trpe, ki morajo živeti od fiksnega zaslužka, je vlada predložila zakonski načrt, s katerim se naj zvišajo aktivitetne doklade vseh državnih uslužbencev, vendar mora pa min. predsednik z vso odločnostjo izjaviti, da vlada ne more, če ji zbornica ne dovoli vseh potrebnih sredstev, uveljaviti s 1. januarjem 1912 svojih navedb. Draginji se more, je končal min. predsednik, v okoliščini, ki s skupnim in sporazumnim delovanjem vlade in parlamenta, dežel in občin, korporacij in vsakega posameznika.

Posl. Daszynski (soc. demokrat) je najprvo ostro polemiziral z min. predsednikom. Nato je v daljšem govoru utemeljeval draginjske predloge svoje stranke in zahteval, naj vlada vendar enkrat že začne z dejavnimi, ker besed se je že dovolj izgubilo.

Posl. dr. Smeral (češki soc. demokrat) se je pečal s češkimi šolami društva Komensky na Dunaju in zahteval, naj se ministrstvo parlamentizira, ampak ne, da reši državne potrebščine, temveč ljudske potrebščine.

Justični minister dr. Hochenburger je branil ostre obsodbe dunajskih izgreznikov.

Poljedelski min. baron Widmann se je bavil z draginjskim problemom. Glavno važnost polaga vlada na uvoz zaklane živine iz balkanskih držav, v katerem oziru se je sporazumno z ogrsko vlado že našel modus.

Vodja trg. ministrstva sekijski šef Mataja se je bavil predvsem s kartelnim vprašanjem in je izjavil, da daje obrtni red dovolj sredstev, da se odstranijo vse nepravilne v prometu med producenti in konsumentami.

Česke šole na Dunaju.

Koncem seje je odgovorjal min. predsednik baron Gautsch na interpelacijo čeških poslancev glede čeških šol na Dunaju. Najprvo je označil konflikt, ki je nastal glede češke šole v tretjem dunajskem okraju med dunajskim magistratom, oziroma županom in nižjeavstrijskim namestništvom. Priznal je, da dunajski župan ni korektno in postavno postopal. Naloga vlade bo, da skrbi zato, da bodo tudi češki otroci deležni pouka v materinskem jeziku v šolah, ki se vzdržujejo s privatnimi sredstvi.

Slovenske dežele v državnem proračunu za l. 1912.

Dunaj, 10. oktobra.

Finančni minister je v petek predložil državnemu zboru proračun za l. 1912 ter ga označil kot z vsokrbnostjo in s primernim ozirom na zahteve in potrebe vseh slojev in pokrajin sestavljeno delo, ki znači, da upošteva državna uprava na eni strani opravilne razvojne težnje narodnega gospodarskega, kulturnega in socialnega napredka, na drugi strani pa skrbno pazi, da vzdrži ravnotežje med zahtevami in sredstvi. Proračun, ki izkazuje 2.916.990.344 kron dohodkov in 2.916.685.263 K izdatkov kaže 306.081 K prebitka ter je po mnenju finančnega ministra ugoden in vreden, da ga zbornica odobri.

Ni danes naš namen pečati se z budgetom, ki ga vlada predlaga parlamentu s splošnega gospodarskega stališča, akoravno izjavijo besede finančnega ministra k najostrejši kritiki. Po dolgih letih izkazuje avstrijski proračun zopet enkrat občuten deficit, ki s tem še ni odpravljen, da ga skuša finančni minister skriti za navidezne prebete. Treba je samo primerjati v 6. poglavju se nahajajoči skupni (pred vsem vojaški) etat z zahtevami, ki jih etavi na avstrijske državne blagajne vojaška reforma, da se spozna sleparsko lice letošnjega leta. Treba bo namreč pod poglavje VI. vstaviti še one milijonske vsote, ki jih bodo delegacije kot vojaške izdatke za leto 1912 še določile.

Toda slovenskega šlovskega interesira državni proračun predvsem z narodnega vidika in radovedno iščejo slovenske oči po milijonskih rubrikah obsežne publikacije, ki na več tisoč straneh naštevajo potrebščine in v pokritja neostvilkah institucij, savodov in nalog, ki v svoji skupnosti tvorijo delokrog državnega gospodarstva. Finančni minister je govoril o objektivnem upoštevanju razvojnih teženj vseh avstrijskih narodov, toda njegova roka se je pri tem opirala na knjigo, ki vsebuje najeklatantnejši protidokaz proti njegovim trditvam, zavrača neodkritost in laž njegovih besed z vpljočimi argumenti dejstev. Tudi letošnji avstrijski budget je nov dokumentaričen dokaz, da je beseda o sitem, ki v tej državi še vedno dobiva vse kar mu sroce poželi in o lačnem, ki mora pobirati raz mizo padle drobtinice, glede avstrijskih narodov še vedno žalostna resnica. Najubožnejši med ubogimi, najznamenarnejši med znamenarjenimi, najzapuščenejši med zapuščenimi in najzatiranejši med zatiranimi je še vedno rod, ki od nekdanj verno služi državi z vsemi silami svoje kulture in svojega gospodarstva, kateremu pa gospodarji njegove domovine niti ne privoščijo najprimitivnejših pravic, ne izpolnijo najskromnejših želj. To prepričanje se znova utrjuje v nas, ko prebiramo proračun, iz katerega podajemo v naslednjem kratki izvleček:

Posamezne potrebščine se razdeljujejo tako:

I. civilna lista in vzdrževanje najvišjega dvora 11.300.000 K (=); II. kabinetna pisarna 191.650 K (v l. 1911 189.637 K);

III. državni zbor 4.140.343 K (4.165.083 K) od te vsote za dijete poslancev 2.664.160 K;

IV. državno sodišče 68.965 K (67.156 K);

V. ministrski svet in upravno sodišče 5.469.254 K (5.072.110 K) v tej vsoti je 200.000 K dispozicijskega fonda, ki kakor znano služi predvsem kot »krma« za »informirano« časopisje, nadalje 2.449.300 K za uradne liste, katerih prejemki so preliminirani na 2.489.300 K, ter 864.000 K za oficijalni korespondenčni biro, ki izkazuje 160.000 K deficita; 85.000 K je namenjenih za potrebščine letos ustanovljene komisije za reformo uprave, upravno sodišče stane 1.003.254 K;

IV. avstrijski prispevek k skupnim izdatkom monarhije (predvsem vojaške potrebščine) izkazuje letos 346.187.937 K (386.459.937 K) je torej nasproti lanskemu navidezno za skoraj 40.000.000 K manjši. To pa le vsled tega, ker delegacije še niso določile za prihodnje leto potrebnih stroškov in je vlada zato vstavila lansko vsoto, izredne stroške, ki bodo znašali v minimum daleč nad 50.000.000 K pa izpustila. Računati je torej z dejstvom, da se izdatki sub. VI. zvišajo najmanj na 390 milijonov; posledica tega dejstva pa je tudi, da je ravnotežje letošnjega proračuna samo navidezno in da izkazuje le ta faktično velikanski milijonski deficit!

VII. za ministrstvo notranjih zadev so proračunljive potrebščine na 56.187.270 K (54.178.960 K), od teh pripada centrali 3.497.580 K, za politično upravo 25.985.626 K, javno varstvo 26.564.064 K. Pod naslovom »politična uprava« odpade na Kranjsko (deželna vlada, 11 okrajnih glavarstev) 465.627 K, na Štajersko (namestnijska, 22 okrajnih glavarstev, 3 polit. ekspoziture) 1.124.477 K, Koroško (dež. vlada, 7 okrajnih glavarstev, 1 polit. ekspozitura) 395.855 kron, Primorsko (namestnijska, nam. svet, 12 okr. glav.) 711.436 K. Vprševajoč velikost polit. okrožij, njih število in zaposlenost je Kranjska zastopljena Koroški za približno 100.000 K! Tako ima na pr. Koroška s 7 okr. glavarstvi 42, Kranjska z 11 pa le 54 konceptnih uradnikov! Za državno policijo na Kranjskem je preliminiran znesek cca. 22.000 K. Na slovensko zahtevo po poddržavljenju celjske in ptujske policije se vlada tudi letos ni ozirala. Interesantna v tem poglavju je tudi postojanka 140.000 K kot ostanek stroškov združenih z ljudskim štetjem v skupnem znesku 110.000 K. V primeri z ljudskim štetjem v l. 1910 je stalo ono iz leta 1900 le 741.000 K torej za 346.000 K manj.

VIII. deželnoobrambno ministrstvo 101.507.310 K (97.107.350 K), od te vsote odpade za centralno vodstvo 2.262.995 K, za deželno brambo 65.433.862 K. Ta položaja je za skoraj 4 milijone višja kakor lani, kar je v zvezi z reformo deželne brambe, ki dobi m. dr. naslednje nove formacije: 1. 8 topničarskih baterij, 35 delovnih detašmajev pri pehoti in 15 pri gorskih polkih, nadalje bo sistemiziranih pri vseh poveljstvih precejšnje število višjih in nižjih častniških mest. Med raznimi gmetnimi pribojškimi za oficirje, podčastnike in moštvo je tudi vsota 379.864 K za zboljšanje moštvenega zajutka. Za

žandarmerijo zahteva proračun 39.040.000 K, ki bo pripadajočo leto pomnožena za 7 častnikov in 410 oročnikov.

IX. ministrstvo za nauk in bogoslužje 113.818.637 K (105.560.780 kron) torej približno tretina tega, kar iščemo za vojaštvo. V tej vsoti je 1.275.596 K za centralo, 3.903.000 kron za šolsko nadzorstvo, ki stane za Kranjsko 73.206 K, Koroško 58.365 K, Štajersko 159.647 K, Primorsko 101.141 K. Na Kranjskem znašajo letos nadzorstveni stroški 2726 K več kakor lani, to pa radi tega, ker je bil deželni referent pomaknjen v V. čin red in je dež. šol. svetu prideljen še eden koncipist. Za akademije znanosti je proračunjenih 275.200 K (pri tem znesku Jugoslovani sploh niso udeleženi), za centralno statistično komisijo 428.127 kron. Za pospeševanje umetnosti in v arheološne svrhe je namenjena vsota 3.768.188 K. Od te razmeroma velikanske vsote pripade Slovincem ravno 4500 K! Subvencija Glasbene Matice je namreč zvišana za 500 K, torej od 4000 na 4500 K, istočasno pa tudi subvencija nemške filharmonične družbe za enako vsoto. Državna uprava ceni delovanje najboljšega muzikaličnega inštituta na avstrijskem jugu ravnatoko visoko, kakor ptujske ali pa celjske nemške godce, katerim je bila subvencija zvišana skoraj za enako vsoto, kakor naši Matici in sicer prvim za 400 K, drugim za 300 K. Poleg tega dobivajo »godbeno društvo« v Gradu 5000 K (zvišanje za 1000 K) v Mariboru 1500 K (+ 500 K, v Ljubnu 1000 K, v Celovcu 3500 K, društva, katerih večina se zadovolji s tem, zadržati boljše ali slabšo godbo na pihala in lok. Slovenska Filharmonija ne dobi seveda ničesar, za glasbeno šolo v Celju ne prejme Matice niti vinarja. Od subvencij, ki so preliminirane v arheološne svrhe ne pripade na Kranjsko niti knof. Za bogoslužje je določenih 30.739.001 K, od teh pripade Kranjski (ako izvzamemo splošne izdatke) le 132.600 K. Za naučne svrhe je letos preliminiranih 72.579.493 K, za 6.114.456 K več kakor lansko leto. Kako participirajo slovenske dežele na tem zvišanju? Naravnost sramotno; tozadevne številke govore več kakor tisočero besed o brezprimernem zamernanju slovenskih kulturnih interesov od naše »objektivne« vlade, ki hoče, da ji tudi mi zaupamo kot dobrohotni zaščitnici naših upravičenih kulturnih stremeljenj. Na Nemce, Poljake izliva kulturno zlato po škafih, nam je dala pičlo odmerjeno peščico.

V posameznem participiramo Sloveni pri vsoti 25.206.671 K namenjeni za visokošolstvo le na položah, ki so namenjene za izobrazbo bodočih visokošolskih učiteljev (140.000 K) ter za dijaške podpore (18.000 K), v najboljšem slučaju (če vzamemo, da pripade polovica ravno omenjenih vsot slovenskim prosilcem) z 1/300! Ker podrobnejša razpredelba tega proračunskega naslova še ni objavljena, bomo o njem še razpravljali.

Za srednje šolstvo je proračunljena položaja 35.501.485 K, za 2.095.076 K več kakor lani.

Na slovensko srednješolstvo, kateremu pristoje slovenske srednje šole na Kranjskem, v proračunu imenovane »deutsch-slovenisch«, nadalje mariborsko in goriško gimnazijo, ki imate slovenske paralele in pa celjsko slov. nižjo gimnazijo, katera se pa v proračunu sploh ne nahaja, odpada 732.026 K; k temu pride 10.000 K subvencije za ljubljanski slovenski licej.

Na slovenske dežele pripada torej od petintrideset in polmilijonskega srednješolskega budgeta razmeroma preskromna vsotica niti 750 tisoč kron, torej komaj petstoti del! Od 2 milijonov, za katere so se zvišale letos potrebščine avstrijskega srednjega šolstva pripade slovenskim srednjim šolam približno 30.000 kron, znak, da naučna uprava naše srednješolstvo čimdalje bolj zanemarlja! Teh 30.000 K je razdeljeno v kolikor se tiče Kranjske m. dr. sledeče: na I. in II. državni gimnaziji v Ljubljani, nadalje na gimnaziji v Kranju se s 1. sept. 1912 sistemizira po eno definitivno učiteljsko mesto, na II. državni gimnaziji v Ljubljani učiteljsko mesto za veronank, zvišanje subvencije za slovenski ženski licej od 3000 K na 10.000 K. Med tem, ko dobi nemški takozv. Ornigov penzionat v Ptuj 1000 K podpore, ne dobi Mladika seveda nič.

Pod naslovom »za ljudsko šolstvo« je vstavljenih 8.788.138 K, od te vsote pripada na učiteljska 6.291.965 K. Podrobnejša razdelitev še ni objavljena. Jako zanimivo se pod tem naslovom položke »za pospeševanje ljudskega šolstva« v Primorju (150.000 K), v Dalmaciji (300.000 K) in na Tirolskem (300.000 kron). Iz teh fondov jemlje država denar za vzdrževanje nemških šol v jugoslovanskih in italijanskih deželah. V primorski položki se nahaja

tudi malenkostna vsota, ki jo izdaja država za slovenske učitelje na tržaških C. M. šolah.

X. finančno ministrstvo izkazuje 866.527.065 K (+ 10.959.762 K) potrebščin. Finančna uprava (finančni uradi, fin. prokuratura, carinška uprava, finančna straža) stane 105.763.652 K, splošna uprava državnih blagajn, pri kateri so vračunjeni stroški kovanja denarja ter tudi 3 milijonski fond za podpore v bedi 7.684.661 K, uprava direktnih davkov, pri kateri je vsota vsota 21.563.000 K, ki jo država prepušča deželnim fondom, stane 24.720.700 kron, carina 13.620.000 K, dac z restitucijami in prenosi v deželne blagajne 39.047.000 K, loterija 21 milj. 536.000 kron, državna tiskarna 7.520.000 K, sol 18.006.270 K, tobak (tovarne, nakup) 115.586.500 K (prejemki tabačne režije so proračunjeni s 318.288.100 K!), obresti splošnega državnega davka 208 milj. 812.822 kron, avstrijskega državnega davka 276.507.880 K. (Dalje prihodnjic.)

Italijansko-turška vojna.

Sveta vojna.

Tripoliški župan je brzojavil v Carigrad, da je vse prebivalstvo Tripolitanije in Benghasija pripravljeno na sveto vojno proti Italijanom. Sultan se je iskreno zahvalil pretendentu Imam Jahii, ki mu je ponudil 100.000 mož. Tudi veliki vezir se je v tem smislu zahvalil, obenem pa pristavil, da za zdaj še ne potrebuje te podpore.

Tripolis.

Iz Tripolisa poročajo: Kraljev namestnik se je v ponedeljek naselil v valiyeji palači. Palačo so morali prej ocediti, ker so jo po begu turškega poveljnika lačne tolpe popolnoma oropale.

»Giornale d'Italia« poroča iz Tripolisa: Italijanski častniki so priduli na čast prvemu italijanskemu guvernerju v Tripolisu v konaku sprejemni večer. Te prireditve so se udeležili tudi konzuli inozemskih držav in so čestitali Italijanom na njihovi zmagi. Prejšnji župan tripoliški in sedanji podguverner italijanski, Hassuna Karamanli, je nazdravil Italiji, katere prijatelj je bil vedno. Sprejem je bil sijajen. V Tripolisu je zopet normalno življenje. Zvečer je igrala vojaška godba na vrtu pred turško vojašnico. Arabci simpatizirajo z Italijani.

»Messaggero« poroča, da je bilo pri bombardiranju Tripolisa ubitih več nego 100 oseb. Poveljnik Cagni je ustanovil v Tripolisu novo policijo. Poveljuje ji major. V ponedeljek zvečer se je podalo italijanskim poljskim stražam, ki so stale izven mesta, več sto turške infanterije in 150 konjenice, ki so bili popolnoma utrujeni in ki že 24 ur niso ničesar užili.

Iz Malte poročajo: Sem je priplul turški parnik »Assiria« z 240 turškimi uradniki in s podguvernerjem tripoliškim, ki so bili na povelje novega italijanskega guvernerja izgnani iz dežele. Iz Tripolisa poročajo, da je turška konjenica, ki se je umaknila v notranjo deželo, prekoračila tunezijsko mejo, da se preskrbi s krmo. Italijanskim predstražam se je posrečilo, polastiti se 20 turških brzostrelnih topov in vjeti 25 vojakov, ki so te topove stražili.

»Corriere della sera« prinaša dne 7. oktobra iz Tripolisa situacijsko poročilo. Vojaška situacija ni prav nič ogrožena. Dezerterji prihajajo v mesto in pripovedujejo, da so turške čete brez vodstva in popolnoma desorganizirane.

»Giornale d'Italia« poroča, da je kabelska zveza s Tripolisom zopet obnovljena.

Iz Tripolisa poročajo: Velik del turške posadke je deset kilometrov južno od Tripolisa in je ponudil vsled pomanjkanja živil, da kapitulira. Valija in ostale turške uradnike, skupaj 280 mož, so kot državne vjetnike prepeljali na Sicilijo, kjer bodo čakali konca vojne.

»Agenzia Strehpani« poroča: Prvi del operacijske armade, sestavljen iz infanterije, artilerije in ene kompanije ženije, ki je odplul v noči od 5. na 6. oktobra iz Neapolja, je včeraj došel v Trubruk in se tam izkrcal.

Kolera v Tripolitaniji.

»Daily Express« je mnenja, da je neizogiben izbruh kolere v Tripolisu, ker se je med italijanskimi četami pojavilo že precej slučajev kolere.

Pomorske bitke.

Iz Chiasso poročajo, da ste v ponedeljek italijanski krizarki »Pisa« in »Amalfi« trčili na šest turških torpedovk, ki so skušale priti v Rdeče morje. Vnel se je kratek boj. Štiri turške torpedovke so bile potopljene, ostali dve ste ušle.

»Vita« in »Messaggero« bilježita to vest, toda z največjo rezervo.

Ekspedicijska armada.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Neapolja: V Tripolitanijo odidejo tri

divizije, vsaka s tremi brigadami, ki se bodo vkrcale v Neapolju, Sirakuzah in Tarentu. Divizija za Kirenejo čete šteje 40.000 mož. Ekspedicijska v Abesinijo je imela le eno brigado z 10.000—12.000 mož.

Vojaški atašeji Nemčije, Avstro-Ogrske, Francije, Japonske, Kitajske in Amerike v Rimu, se bodo pridružili ekspedicijski armadi, ki pojde v Tripolitanijo. O terminu, kdaj se ti častniki vkrcajo, ne smejo časopisi na ukaz vlade ničesar poročati.

Izganjanje Italijanov.

V Carigradu so mnenja, da se bo predlog o izgonu Italijanov iz Turčije predložil parlamentu, ker vlada noče sama prevzeti odgovornosti za to težavno zadevo.

V Solunu so bile v ponedeljek hrupne demonstracije proti Italijanom. Prebivalstvo zahteva, naj se Italijani takoj izženejo in naj se takoj proglasi bojkot proti Italijanom.

Sandžak Novi Pazar.

Iz Soluna poročajo, da vlada v Novem Pazarju med krščanskim prebivalstvom veliko razburjenje in panika, ker ondotne oblasti razdeljujejo med mohamedance orožje, obenem pa jemljejo kristjanom orožje.

Kreta.

Michelidakis je brzojavil ministrskemu predsedniku Venizelosu, naj Grška vporabi sedanjo stisko Turčije in naj zasede Kreta. Venizelos smatra to za nepriladno in opozarja k največji zmernosti.

Balkanske države.

Avstro-ogrski poslanik v Carigrada mejni grof Pallavicini je imel v četrtek triurno konferenco z vojnim ministrom Mahmud Šefket pašo. Informiral se je, koliko ima Turčija pripravljenih vojaških čet za slučaj, če bi Črna gora ali kaka druga balkanska država napadla Turčijo. Ministrski svet se je v soboto posvetoval o tem vprašanju. Vojnega ministra so pozvali, naj z največjo naglacio pospeši vse vojne priprave, ker se je predvsem bati napada od strani Bolgarije, ki grozi s splošno mobilizacijo.

Iz Carigrada poročajo, da zahteva Bolgarska v posebni noti, naj turška vlada kakor hitro mogoče uredi mejo, sicer ne prevzame nikake odgovornosti za eventualne spopade na meji, ki bi imeli lahko pri sedanjih razmerah težke posledice.

Posredovalna akcija.

Iz Carigrada poročajo, da so odgovorja zvečer ugodni za mirovna pogajanja.

Upanje za mir.

V Sofiji govore, da je turška vlada na predlog generalnega štaba sklenila, mobilizirati 500.000 mož. — Kakor se brzojavlja »Frankfurter Zeitung«, je Asim - bej pred svojim odhodom iz Sofije baje brzojavil, da sprejme mesto zunanega ministra le pod pogojem, če je veliki vezir načelno za to, da se s mirnim potom poravnava konflikt z Italijo.

Rusija se oborožuje.

Rusija koncentriira na turški meji svoje vojaštvo. V Carigradu je ta vest vzbudila velikansko vznemirjenje. Prebivalstvo zahteva, naj vlada stori proti temu potrebne korake.

Politična kronika.

Graški državnozbornski mandat so Gradčani ponudili justičnemu ministru dr. Hochenburgerju, ki ga pa ni sprejel.

Dalmatinski cesarski namestnik Nardelli je torej stopil v pokoj. Cesar mu je izrekel za njegovo delovanje svoje priznanje. Njegove posle je prevzel podpredsednik namestništva grof Attens, namestniški svetnik dr. Franc grof Thun je bil imenovan za podpredsednika.

V portugalskih vladnih krogih se govori, da so monarhisti zapustili Cagares in se podali v Pinheiro Velho, ki je pol milje oddaljen od meje. — Višji komisar v Laurencu Marquez, Azevedo Silvas, postane generalni prokurator republike.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo, dne 15. oktobra t. l. ob 10. dopoldne v šolskem poslopju na Zidanem mostu. Tovariši, tovarišice! v nedeljo vsi na Zidanem most, da si stisnemo prijateljsko roko, navdušimo za uspešno delo in pogovorimo o važnih zadevah. Da nihče ne izostane, to želi in pričakuje odbor.

Klubove ljudske knjižnice v Gabrjih (Sokolki dom), v Laškem trgu (Bralno društvo) in v Zidanem mostu (Hotel Juvančič) so pričele s svojim poslovanjem začetkom meseca vinotoka; toliko na znanje slavnemu občinstvu, ki naj pridno sega po lepim in koristnih

+ Klerikalna zveza z Nemci in slovenska narodna stvar. Znano je, da so bili svojevčasno naprednjaki v deželnem zboru kranjskem zvezani z nemškimi veleposltniki. Ta zveza je bila potrebna za to, ker ni imela v deželnem zboru nobena stranka zase večine. Ako bi te zveze ne bili sklenili naprednjaki, bi jo čisto gotovo sklenili klerikaleci. Vendar pa je bila ta zveza zasnovana na takem temelju, da je imela napredna stranka popolnoma svobodne roke v vseh narodnih in kulturnih vprašanjih. In da je to res, dokazujejo dejstva, saj slovenska stvar se ni nikoli tako napredovala, kakor v tisti dobi in ničesar se ni zgodilo, kar bi bilo slovenski narodni stvari v kvar in škodo. »Slovenec« je sicer napisal že kupe papirja o oni zvezi napredne stranke z nemškimi veleposltniki, ni pa doslej mogel navesti niti enega slučaja, ki bi dokazoval, da bi bila ta zveza škodljiva slovenski narodni stvari ali pa pogubno vplivala na slovenski narodni razvoj. Ne da bi mogel navesti samo enega argumenta, se omejuje »Slovenec« že leta in leta na stereotipno trditev: »Če so Nemci zvezo z liberalci sklenili, je niso na svojo škodo.« Res, zveza je bila stvar kompromisa, za to je nemški veleposltnik niso sklenili sebi na škodo, takisto pa tudi slovenski naprednjaki niso sklepali zveze na škodo narodne stvari, marveč samo v eminentno ujeno korist. To trditev dokazujejo in potrjujejo v vsem obsegu dogodki sami! Sedaj pa si ogledimo sadove, še obstoječe klerikalno - nemške zveze. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah si je klerikalna stranka pridobila absolutno večino v deželnem zboru. Kot absolutna večina ni bila klerikalna stranka vezana z nobeno drugo stranko na kompromis. A v kljub temu so klerikaleci sklenili zvezo z Nemci in sicer na temelju, ki je slovenski narodni stvari neizrečno škodoval. V tem oziru govore dejstva dovolj glasno in jasno: V dobi, ko so klerikaleci pod oedejo zvezani z Nemci, so slovenski narodno stvar na Kranjskem doleteli tri udarci: 1. ustanovila se je nemška višja gimnazija v Kočevju; 2. imenovan je bil za kranjsko poseben nemški deželni šolski nadzornik; 3. osnovana je bila posebna nemška višja gimnazija v Ljubljani; 4. pri deželnem odboru so jeli nastavljati nemške uradnike (slučaj Geilhofer); v deželno bolnico pa sprejemati nemške zdravnike (slučaj dr. Tratnig); 5. mesto Slovenca je bil imenovan za finančnega ravnatelja Nemeč Kliment; 6. mesto Slovenca je bil imenovan za predsednika ljubljanskega deželnega sodišča Nemeč Elsner; 7. mesto Slovenca je bil imenovan za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu Nemeč Trenz; 8. za državnega pravdnika v Ljubljani je bil postavljen Nemeč Luschn. Kroso svojih izdajalskih činov pa so si nadeli klerikaleci z občinskimi volitvami reformo za mesto Ljubljano. S to reformo so uničili samoslovenski značaj ljubljanskega mesta ter spravili v občinski svet 7 Nemečev. S tem so zakrivali naroden zločin, ki bi sam zadoval, da bi se nad njimi kot Slovenci zlomila palica ter se jih kot narodne izdajalce izročile javnemu zaničevanju. In taki ljudje, ki takorekoč žive od narodnega izdajstva, si drznejo očitati drugim, da so grešili na narodni stvari!

+ Import nemških uradnikov na Kranjskem. Za obrtnega nadzornika na Kranjskem je prišel trd Nemeč iz Predarlškega, ki ne zna niti besedice slovenski. In vendar ima obrtni nadzornik opraviti samo s slovenskimi obrtniki in delavci. Kako se bo z njimi sporazumel? Ali se naj obrtniki in delavci radi njega uče nemško? Ali so delavci ta radi njega ali obratno? Res čudno se dandanes, ko gospodujejo na vsi črti klerikaleci, razmere v naši deželi. Gromovnik Šusteršič špekulira samo na ministrski stolec in pripušča hladnokrvno in mirne duše, da prihajajo zapored v deželo kot uradniki trdi Nemci, ki nimajo niti pojma o slovenskem jeziku, ter odjedajo kruh domačinom. Kam jadrano? Ako ha šlo tako naprej, potem bodo v doglednem času vsi uradniki v deželi od najvišjega pa do najnižjega sami trdi Nemci. Seveda uradniško vprašanje je za take visoke politike, kakor so Šusteršič, Gostinčar in tovariši — premalenkostno!

+ Napredna zmaga v Hotedrščici. Včeraj so se vršile v Hotedrščici občinske volitve. Občina je bila do sedaj v klerikalnih rokah. Dasi so klerikaleci delali z največjim terorizmom, da obhrbijo občino v svojih rokah, vendar je ostel ves njihov trud brezuspelen. Naprednjaki so si priborili ajajno zmago, v občinski odbor je bilo namreč izvoljenih 10 naprednjakov in samo 2 klerikaleci. Ista volitve je bila razglašena šele ob 6. zvečer. Vesela vest, da je padla

svetova svojo klerikalno listo, kajti g. frančiškani ne poznajo pravičnega sorazmerja, zahtevajo brezpogojno gospodarstvo in udanost. Najzmernejši naprednjaki in celo odločni klerikaleci so obodili tako postopanje in zahtevali čisto protiklerikalno kandidatno listo, kajti popolnoma komandirati od dveh ali treh patrov se naši občani ne bodo dali. Verni katolici brez tercijske hinarščine, damo bogu kar je božjega, cesarju kar je cesarjevega, ampak posvetno gospodarstvo naše občine zahtevamo zase, kakor tudi zahtevamo pravično vpoštevanje vseh stanov. Slednjič je pojasnil gosp. Tribuč nalogo in gospodarski program naših kandidatov ter pozval volilce k agitaciji in strogi discipline. Nato je prebral listo naših kandidatov, ki se je z burnim odobravanjem in viharnimi živio-klici soglasno sprejela. Po daljši debati glede enotnega postopanja, agitacije itd. je zaključil g. predsednik shod. Velikanska udeležba tega shoda in navdušenje za pravično napredno stvar nam jasno dokazuje, kako tržno mislijo naši občani, ki odločno odklanjajo posvetno gospodarstvo gg. frančiškauov v naši občini. Zato tudi pojdejo v četrtek kot en mož na volišče ter bodo dokazali, da hočejo biti svoji gospodarji v lastni občini.

Z Viča. V četrtek dne 12. t. m. imamo tudi pri nas občinske volitve, ki se vršijo po novem volilnem redu, za katerega se imamo zahvaliti naši, za naše ljudstvo, osobito še za delavsko, tako skrbni »ljudski« stranki. Znano je vsakemu, da je bil na Viču do sedaj pri občinskih volitvah nekaj mir, združili so se pametni možje, brez ozira na strankarstvo, ter postavili listo, ki se je navadno soglasno volila, in ti možje so dosedaj tudi vedno posteno vladali našo občino. Ako se ne bi zidala pri nas cerkev sv. Antona ter z njo ne prijadrali v občino patri kutarji, kateri oznanjujejo mir in ljubezen, a delajo ravno nasprotno, le sovraštvo in prepir med ljudstvom, bi bilo še danes ravno tako. Volilci! Ne bodem vam mnogo pisal in razkladal, a samo na nekaj vas hočem opozoriti. »Slovenec« vam pravi, verni katolici, verno ljudstvo, vprašamo pa vas, ali je vam že kdo v občini rekel, da niste katolici? Zato vam pravim, tu se ne gre za vero, tukaj se gre za naše žepce, za naš trdo prisluženi denar, kdo da bo odločeval, kam in zakaj se bodo porabile s težavo vplačane občinske doklade. Ze pred leti so hoteli patri-frančiškani naprtiti dolg cerkve naši občini in le nekaterim pogumnim, za oblagi občanom skrbnim bivšim odbornikom se imamo zahvaliti, da se to ni zgodilo. In to, kar se ni zgodilo, naj se zgodi sedaj! Ne in ne! To se ne sme zgoditi! Cenjeni volilci! Imamo šolo, ki stane občane lepe tisočake, sedaj pa naj dobimo še cerkev na svoje rame! Kam pa bomo prišli zlasti sedaj ko vlada taka draginja! A vse to se lahko pripeti, ako ne boste v četrtek oddali svojih glasov naprednim kandidatom, kajti le edino ti so sposobni in imajo tudi resnično voljo, delati le v proevit in korist svojih občanov. Cenjeni volilci! Predno izpolnite svojo glasovnico, premislite dobro, koga bodele volili. Naj vas ne straši geslo nasprotnikov, da se tu gre za vero, ne, tu se ne gre popolnoma nič za vero, tu se gre samo za pametno in urejeno gospodarstvo v naši občini. Ne dajte se slepiti s tem, da imajo tudi nasprotniki nekaj mož na kandidatni listi, katere imamo tudi mi, kajti ti so samo za vabo, da z njimi prevarijo druge volilce. — Torej v četrtek vsi na volišče, agitirajte in delajte, da bomo v četrtek zvečer lahko rekli: Borba je bila huda, a zmaga je naša!

Draginje ni! Minoli teden je pater Teodor izvrstno agitiral po Glincah in Rožni dolini. Izrazil se je, da dokler gredo delavci po nedeljah še v gostilno — še ni nobene draginje, in da kruh še vedno leži po cestah. Gospod pater, resnico ste govorili, da za vas ni nobene draginje, dokler vam bodo delavske žene po petkih plačevale za sedeže v cerkvi in dokler boste pri procesijah toliko sveč dobili, da jih lahko prodajate. Pa tudi spovedni listi precej kronice prinese. Mi čutimo draginjo, kar vi, gospodje patri, gotovo ne. Veseli bodite, da ste smeli med nas, da vas redimo še poleg naših otrok. Kar se pa tiče delavske nedeljske pijače, raje molčite, ozrite se po vaših polnih sodih v vaših kletih ter pustite delavca in kmeta pri miru ter raje posnemajte sv. Frančiška, vsaj njegova pesem se tako glasi: »Korenine je užival, pil za žejo je vodo, je na trdih tleh počival, kamen mu je pod glavo.« — Tud: zgodovino nam pater Teodor priporoča. Tudi tisto smo brali, a žalibog, od samostanov prav nič lepega. — Vi torej ne čutite draginje, tem bolj pa jo čutimo mi. Zato bomo pri jutrišnji volitvi izbrali v občinski odbor moža, ki čutiše z nami, ne pa vaših podpretnikov, ki se z vami vred noročajo iz nadlog, ki nas tarejo!

v kateri je povedal župan, da izkazuje proračun za leto 1912 občuten deficit. Dr. Pinavčič je predložil izpromembo mestnega statuta ter se bo mestni svet z njim bavil v več tajnih sejah predno pride v javno sejo, to pa najbrže samo zato, ker pripravljajo brez dvoma kako novo zlodejstvo proti Slovincem. Župan Bombig je nato zopet preganjal iz Gorice slovensko moško učiteljske in se zahvaljeval tržaškemu deželnemu zboru za znano interpelacijo glede ženskega učiteljskega v Gorici.

Samomor dijaka. V Gorici se je v soboto zvečer ustrčil dijak Henrik Vuković, sin gostilničarke na južni železnici. Okoli 10. zvečer je odšel iz gostilne na stanovanje na Korzu št. 114 in ko so prišli domači na dom so ga našli mrtvega. Pravi, da si je končal življenje zaradi razmer v družini.

Roparji. Predvčerajšnjem ponoči so štirje lopovi napadli v Trstu v ulici Pozzo bianco št. 6, zidarja Danijela Mutinata, mu raztrgali zlato verižico in mu vzeli 10 K ter ga vrhu tega izdelali tako, da je moral na rešilno postajo iskat pomoči. Najbrže isti lopovi pa so napadli tudi v ulici Ponzianino delavca Jakoba Zerovata in mu vzeli 10 K. Pozneje se je posrečilo policiji dobiti v pest enega teh roparjev z imenom Bartolomej Hervatin iz Buzeta.

Za ljubico streljal. 24letni dninar Karel Koverlica je prišel pred par dnevi k svoji bivši ljubici Gizeli Černivni, stanujoči v Trstu v ulici Vento št. 16, da se z njo zopet sprijazni. Ker pa ona o tem ni hotela ničesar vedeti, je potegnil nož in ji začel groziti. Dekle je prestrašeno zbežalo, Koverlica pa je ustrčil iz revolverja za njo, pa je ni zadel. Pozneje je policija aretirala Koverlico v ulici Bosco.

Požar. Predvčerajšnjem ob polu 11. dopoldne se je vnel požar v papirnem skladišču g. Savla Depiccoli v ulici del Obmo št. 20 v Trstu. Deloma vsled ognja, deloma od vode je bilo uničenega 40 stotov papirja in znašna škoda kakih 800 K. Depiccoli ni bil zavarovan.

Nezgodja pri delu. Na državnem kolodvoru v Trstu je padel včeraj ob polu 10. dopoldne 20letni dninar Isa Nozlovic tako nesrečno, da si je zlomil levo podlehtnico. Prepeljati so ga morali v bolnišnico.

Zopet octova kislina. 20letna služkinja Ida Decevo je spila predvčerajšnjem v ulici Gindia št. 1 v Trstu precej octove kisline najbrže zaradi nesrene ljubezni. Prepeljali so jo v bolnišnico in upajo, da ji bodo ohranili življenje.

Poskus samomora. 21letna v ulici Chiozza št. 41 v Trstu stanujoča Lucija Čačić iz Buzina na Hrvaškem je izpila včeraj dopoldne v stranišču kavarna »Minerva« na Acquedotto precejšnjo množico octove kisline, ker se je bila sprla s svojim ljubčekom, natakarkjem Matijo Tabičem, s katerim je skupaj stanovala. Prepeljali so jo v bolnišnico in je malo upanja, da ji ohranijo življenje.

Požar v ladjedelnici. Iz Zadra poročajo, da je izbruhnil v noči od 7. na 8. t. m. v ladjedelnici Topolo v Koruñli požar, ki je uničil vse naprave, material in nekaj napol dodelanih čolnov in bark. Požar je uničil tudi ladjedelnici Bernardi in Smerkinič. Z velikim naporom se je posrečilo prebivalstvu požar omejiti. Parnik »Brioni«, ki je prišel na pomoč, zaradi plitve vode ni mogel stopiti v akcijo. Škoda je zelo velika in je do sedaj še niti približno ne morejo ceniti.

Dvorni svetnik je postal povodom svoje upokojitve bosansko-hercegovinski katastralni ravnatelj Henrik Spazzapan.

Imenovanje. Vodja zemljiške knjige pri okrajnem sodišču v Tuzli Ferdinand Mašek je imenovan za višjega vodjo zemljiške knjige v 9. dijetnem razredu.

K občinskim volitvam na Viču.

Sijajen shod naprednih volilcev na Viču se je vršil v ponedeljek, dne 9. oktobra v nabito polnih gestilniških prostorih gosp. Končana v Rožni dolini. Shod je otvoril in pozdravil navzoče gosp. Tribuč. Nato se je izvolil za predsednika shoda gosp. Erja v e m l., ki je v kratkem uvodu razločno pojasnil pomen združnja vseh naprednih volilcev, prizivajoč jih k najstrožji disciplini, ter podal potem besedo gosp. Tribuču. Ta je v daljšem govoru pojasnil politični položaj v naši občini, ki sili vse napredne elemente k združenju, kajti tisti, ki bi bili v prvi vrsti poklicani, oznanjevat mir, sejejo med nami razdor ter nas pozivljajo javno v boj na nož, nezadovoljni z našo prvotno nepristransko kandidatno listo, v kateri je bilo tudi sorazmerno število klerikalcev, so postavili gospodje v ka-

Stranaky. To je znamenje, da graško nemstvo — zwar der Not gehorchend nicht dem eigenen Triebe — vendarle kaj drži nase. O socialistični kandidaturi proti Hoehenburgerju se ni ničesar slišati. Pač pa bojo da ne namerava dr. Gargitter odstopiti od svoje kandidature.

Kolesarska dirka. Iz Celja nam pišejo: Kolesarska dirka, katero je priredil preteklo nedeljo klub slovenskih kolesarjev »Celje«, je prav ugodno uspela, dasiravno je med dirko hudo deževalo. Dirka se je vršila od gostilne Krušič na Ljubljanski cesti do Zalca in nazaj. Če tudi je bila cesta silno blatna in je oviral tudi veter, so dirkači vendar jako dobro vozili. Prvo mesto si je priboril g. V. Radej, ki je prevozil omenjeno pot 29 min. 10 sek., drugo g. Vaca, 29 min. 20 sek., tretje in četrto mesto zavzemata g. Jošt in g. Š. ki sta vozila enako, 33 min. Občinstvo je vstrajne dirkače prijazno pozdravljalo in to tembolj, ker se niso bali ne slabega vremena, ne slabe ceste in so pokazali, kako je treba gojiti kolesarski sport. Kakor čujemo, priredi kolesarsko društvo prihodnje leto dirko v Ljubljano, kar omenjamo s priznanjem. Opozarjamo že sedaj slovenske kolesarje na to prireditve, naj vstopijo v klub ter gojijo ta priljubljen in koristen sport, da ne bo pojemal, ampak naj se goji in širi.

Odlikovanje. Ravnatelj gimnazije v Mariboru Julij Glowacki je dobil povodom svoje upokojitve red železne krone III. vrste.

Drobne novice. Zgorela je 8. t. m. zvečer Faleschijeva opekarina »Hrastince« blizu Brezice. Če bi se sedaj vendarle gradila železnica Ptuj - Rogatec - Brezice - Novo mesto, odkod bi bilo potem nenadoma dobiti potrebno opeko? — V Dravo je skočila med Zerkovci in Dogošami žena nekega Nekrepa. Mrliča so že blizu Dogoš potegnili iz Drave. — Zlato poroko sta slavila v Selnici Jožef in Marija Mirt, roj. Rabuda, prevzičkarja pri Selnici. Oba sta še zdrava in čvrsta. — Na Blanci volijo prihodnjo nedeljo župana. Vsi občani želijo, da se preseli občinska pisarnica iz Klada na Blanco, a dosedanja župan Robek se temu protivi. — Iz Celja. Tistim svojim prijateljem, ki so z izvestnim namenom raznesli po mojem domačem kraju vesti, da sem umrl, naznanjam žalostno novico, da še prav čvrsto živim. Janko Lešničar. — Iz Kozjega poročajo: Posestnik Franc Lokošek v Dobju ima odprto nogo in mora vsed tega skoraj vedno ležati. Njegova žena in hčere so porabile to »priliko« in moza na naravnost hudičev način mučile. Polivale so ga z vodo, metale na tla in pustile ubožca gladovati. Ker se slučajni takega martirija bolnih ljudi, od katerih je pričakovati kaj dedščine, na deželi pogosto penavljajo, bi bilo na mestu, da bi oblasti energično kaznovale krivce. — Iz Dobrne. Hotel »Styria« je prodan. Kupila ga je dosedanja najemnica hotela »Union« mesarka Wregg. — Iz Gradca. Obisk znanege jesenskega tingl-tangla je bil letos za 100.000 oseb manjši ko lansko leto, ko je znašal 320.000. Ljudje so prišli menda do prepričanja, da cela stvar ni nič vredna.

Koroško.

Pater Anton oproščen. Bolnišnični duhovnik v Beljaku, pater Anton Ascicu je prišel 30. maja 1910 nepriglašen v sobo neke na pljučih bolne gospe, ki se je njegovoga obiska tako prestrašila, da se ji je ulila kri. V tem brezobzirnem postopanju patra Antona je videlo okrajno in deželno sodišče prestopke proti telesni varnosti po § 431 in je bil pater Anton v drugi instanci obsojen na 30 K globe ali zapor 3 dni ter v povračilo stroškov. Proti tej razzsodbi je pater Anton vložil ničnostno pritožbo na kasacijski dvor, ki je razsodil, da je domačim duhovnikom vsak čas dovoljen pristop k bolnikom istega veroizpovedanja. V tem slučaju so pač zdravniki zamudili izdati prepoved proti takim obiskom.

Poskus samomora. V soboto je skočila neka natakarkica v bližini Beljaka v Dravo, vendar pa se je posrečilo nekemu delavcu, da jo je rešil ter dal nato odpeljati v bolnišnico. Sodiijo, da je hotela izvršiti samomor iz žalosti, ker jo je njen ljubček zapustil. Pisal ji je namreč pismo, v katerem se hoče od nje posloviti. To je dekle, ki ni več v prvih mladostnih letih, tako užalostilo, da je zbolelo in moralo za nekaj časa v bolnišnico, sedaj pa si je hotela vzeti življenje.

Primorsko.

Goriški mestni svet. V ponedeljek je imel goriški mestni svet sejo,

knjigah v naših novourejenih ljudskih knjižnicah! Knjižnica v Sokolskem domu je odprta vsako nedeljo od 8 do 11. dopoldne. — Odbor.

Pozor nabiratelji. Prosimo vse cenjene nabiratelje in nabirateljce »IV. Narodne zbirke«, da nam blagovoljivo vposlati čim preje prispevke za njo skupno z nabiralno polo, da stvar potem uredimo! Davrovi se bodo objavili po izkazih v »Slov. Narodu« in »Nar. Listu«. Denar pa se razdeli — kot običajno — o božičnih počitnicah na našem občinem zboru pod nadzorstvom »Narodnega sveta spodnještajerskega«. — Klub napr. slovenskih akademikov v Celju.

Odgovor »Jutru«. V eni zadnjih števil »Jutra« se zagajajo neki brezimenski dopisnik v »Klub naprednih akademikov v Celju« in v slavnost, ki jo je ta priredil 17. m. m. v tukajšnjem Narodnem domu. Da »klube«, ki je vajan napadov od klerikalne in nemške strani, in kojega nesebično delovanje vsak inteligent Slovenec itak dovolj pozna, na ta lažnjivi in zahrbtni dopis zakrinkanega dopisnika ne bo reagiral, o tem sem bil popolnoma prepričan! Zatorej naj bude dovoljeno meni omeniti samo sledeče: »Nismo voljni prerekat se z dotičnim anonimnim gospodom, kateri ni vedel iz dolgega časa in zavisti storiti drugega, nego javno in na tako nelep način napadati tako vzorno organizacijo, kot je »klub«! Svetujemo mu le, naj drugič tako famoznim dopisom pridene tudi svoje ime, da bodemo vedeli, s kom imamo opraviti.« Stara hiša.

IV. Narodna zbirka. I. izkaz. Doslej smo prejeli sledeče prispevke: Celje I. (Franel Hrašovec): 170 kron 70 v; Celje II. Gabrje (gdč. Cirila Kržan in Pavla Omladič): 24 kron; Celje III.: 6 K 50 v; dosedaj Celje: 201 K 20 v; Brezice (Mici dr. Stikerjeva): 45 K; Ljubljana I. (gdč. Vida Maljčeva): 43 K; Sv. Jur ob Juž. žel. (gdč. Rezi Kožuh): 8 K; Ormož (pravnik Ciril Žižek in Ljudevit Zepič): 100 K; Velenje (gdč. Cirila Ježovnik): 30 K; Ponikva (uč. Lev Dobnik): 6 K; Laški trg (gdč. Nina Drobnič): 61 K; Ljntomer (abs. pravnik Vek. Vrščič): 40 K; Središče (abit. Fran Štamberger): 27 K 70 v; Bizelsko (gdč. Toni Janežič): 53 K 60 v; Vojnik (pravnik Fran Goročan): 39 K 60 v; Marenberg (g. J. Kaič): 1 K; Šmarje pri Jelšah (gdč. Debelakovič): 51 K; Sv. Pavel pri Preboldu (g. naduč. p. J. Vidie): 23 K 60 v; Ptuj (abit. Dragotin Senčar): 61 K; Sv. Peter v Sav. dolini (gdč. Olga Petrak): 13 K 30 v; Vransko (gdč. Roza Meglič): 30 K; Sv. Anton na Pohorju (uč.-vod. Jan Stibler): 2 K; Vuzenica (g. Ivan Mravljak): 18 K 20 v; Šoštanj (gdč. Rizi Fister in Zalka Rajster): 20 K 06 v; Varaždinske toplice (g. Slavoj Novak): 4 krone; Rečica na Paki (gdč. Justika Bizjak): 29 K 40 v. Vsem nabirateljcem in darovalcem prrsična hvala! Nabiralne pole so v klubovih prostorih v Narodnem domu vsakomur v pogled! — »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju«.

Iz Maribora. Cesar je potrdil izvolitev mariborskega župana dr. Ivana Schmidererja za načelnika in dr. Franca Kornfelda, posestnika v Mariboru za podnačelnika okr. zastopa mariborskega.

K ureditvi učiteljskih plač. V graških listih čitamo, da je poslala Zveza nemških učiteljev in učiteljic na Štajerskem nemškemu Nationalverbandu v državnem zboru sledečo brzojavko: »Vsed nedelavnosti deželnega zbora je zgubilo Štajersko učiteljstvo zadnji up za ureditve svojege gmotnega položaja in vsled strahne draginje naravnost obupava. To stanje je tem neznosnejše, ker se učiteljske plače, ki so bile že od nekdanj majhne, zadnji čas v nasprotju z ostalimi stanovi niso prav nič zvišale. Ker štajersko učiteljstvo ne more tega stanja več prenašati, zahteva in pričakuje štajersko učiteljstvo od nemškega Nationalverbanda, da se čim preje uzakoni predlog Pačerjev, naj bi se državnim doneski deželam izključno porabili za zboljšanje učiteljskih plač. Istočasno pričakuje učiteljstvo, da se bude Nationalverband protivil vsakemu koraku naučnega ministrstva vplivati na deželne uprave glede ureditve učiteljskih plač v zoevalnem smislu kakor se je to pred kratkim zgodilo na Češkem.« — Ubogi norei! Nationalverband ima vse drugo na mislih, samo učiteljev ne. Saj se še njegovi člani, ki sede obenem v štajerskem dež. zboru, na tihem vesele slovensko-klerikalne obstrukcije, ker jim sedaj ni treba misliti na zboljšanje učiteljskih plač in z njim zvezanega zvišanja deželnih doklad!

Iz Gradca. Nemškonacionalni državnozborski volilni odbor je slovesno »odvezal« dr. Weidenhoffer-Verbodoufata kandidature v prilog dr. Hoehenburgerju. Verbodoufate je torej v Gradcu ravno tako odletel, ko plemeniti češki vitez

čistikalna trdnjava, se je mahoma razširila po vsi občini in po bližnji okolici ter povzročila povsodi zaduščenje in odkritorsko veselje. Živelci vrli in zavedni volilci v Hotelu d'Albi!

Politična in kupčija. Prejeli smo to-le pismo: »Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona Vas v ljubečo pozivljamo, da objavite sledeči pogovorek glede na Vašo dnevno vest »Politika in kupčija«, objavljeno v št. 229 z dne 5. oktobra t. l.: Ni res, da ima »Ljudska posojilnica« kake gozdne spekulacije v Albaniji. Res je marveč, da nima »Ljudska posojilnica« nikakoršnih spekulacij in sploh nikakoršnih kupčij ali zvez ne v Albaniji in ne v katerikoli balkanski državi, tudi ne v Bosni - Hercegovini. S spoštovanjem »Ljudska posojilnica, regist. zadruga z neomejeno odgovornostjo.« — Z ozirom na to-le pismo bi »Ljudsko posojilnico« samo vprašali, ako ji je znan neki gospod, ki se piše za Kaushega, in če je res, da opravlja ta gospod vse spekulacije in kupčije za »Ljudsko posojilnico«?

Odlikovanje. Sluga na tukajšnji realki Ivan Skube je dobil čestno kolonjo za 40letno zvesto službovanje. — Ravnatelj tukajšnje realki dr. Rudolf Junowicz je dobil zlato kolonjo za 40letno zvesto službovanje.

Iz vojaške službe. Naš rojak, c. kr. major Fridolin Kančič, češkega domobranskega polka št. 11 v Jicinu, je premeščen iz Jicina v c. kr. domobransko orožarno na Dnaju.

Slovenskemu rodoljubju! Odbor društva »Branibor« prosi slov. rodoljubje, da mu prepušča prebranje slov. časopise, katere razpošilja naše društvo vsaki teden v ogrožene kraje in na meje slov. dežel. S tem razpošiljanjem vrši naše društvo važno narodno delo: naj bi se izobrazilo širila — kolikor je to potom časopisja mogoče — tudi v zadnji gorski vasi, naj bi imeli s tem naši bratje v ogroženih krajih, ki dostikrat iz gmotnih ozirov ne morejo biti naročeni na kak list, lepo priliko, da se jih polagoma vzgoji do zavernih in značajnih Slovencev. V to svrhu zbira naše društvo predvsem napredno časopisje in iskreno je želeli, da se slov. javnost v veliki meri odzove naši prošnji. Časopisi se pobirajo vsako soboto, in sicer se jih lahko odda v sledečih trafikah: Česark, Selenburgova ulica; Dolene, Prešernova ulica; Kleinstein, Jurčičev trg in Velkavrh, St. Jakobski trg. — Odbor društva »Branibor«.

Zglaševanje črnovojnikov. Črnovojnikom, ki so bili vojaki, se je aneseca oktobra zglasiti v mestnem vojaškem uradu, v Mestnem domu I. nadstropje. Po razglasu mestnega magistrata se je pričelo zglaševanje 10. t. m. z letnikom 1869, konča pa se 19. t. m. z letnikom 1877. Črnovojnik, ki opusti zglasitev, se kaznuje z globo 4 do 200 K ali pa z zaporništvom. Zunanji črnovojniki se zglašajo pri županstvih svojega bivališča.

Gremilj trgovcev je na svojem letošnjem obnem zboru dne 28. maja t. l. sklenil, da ne smejo dajati trgovci, ki so člani trgovskega gremilja, svojim odjemalcem reklamnih koledarjev. P. n. člani gremilja se opozarjajo na ta sklep obnega zboru s pripomnjo, da se bo proti onim trgovcem, ki se ne bodo temu sklepu pokorili, postopalo načelstvom gremilja v smislu § 24., odst. 4., točka 3 gremiljalnih pravil.

Umrli je v Ljubljani trgovec in hišni posestnik g. Ivan Lininger. P. v. m.!

Pozor, Bizovičani! Občinske volitve se bližajo in prav to smete pričakovati, kar si boste ustvarili sami. Svoje dni je nekdo rekel, da mu prav nič ni za županski stolček in skoro bi bili nekateri verjeli, da je res tako. Toda tudi lisica je rekla, da je gozdarje prekliso, ker ga ni mogla doseči, in naš župan je tudi čutil, kako se mu stolček majo in zato se je hitro hotel pokazati junaka, češ, saj mi ni nič za to čast. Pa prišlo je drugače. Sedaj, ko se bliža konec njegovega županovanja, se mu je storilo inako za stolčkom in je napregel konje, pa se pelje od hiše do hiše beračič za glasove, lepo se je pripravil tudi fajmoštrni in kaplanu, pa ne da bi molila za njegovo dušo, marveč da storita svojo politično misljo, ki jima jo je podelil gospod pred Senkavcem. Gospoda župana Korbarja pa spremljata na njegovih težavnih potih tudi Bajdov oče in Pungere, ker sta mnenja, da trije več zaležejo kakor eden. Tako vidimo sedaj hoditi županova deputacijo od hiše do hiše in motledovati za glasove pri volilcih. Seveda to ne bo nikogar zmotilo, niti če bi prišla k njem deputacija v fraku in cilindru, niti ne bodo volilcev premotile sladke besede. Vendar pa je treba opreznosti zlasti sedaj, ko se razpoloze baje okrog konca tega meseca volilni imeniki in po tem dela, da pride na krmilo pravi mož, ki ima volje delati za Bizovičane. Zato pa je neobhodno potrebno, da se sestanejo bizoviški možje ter izberejo iz svoje srede prave možje, ki bodo vodili občino. Nujna potreba je tedaj,

da se Bizovičani nemudoma organizirajo.

Vesel pojav iz predvorke občine. Piše se nam: Pri nas se je začelo daniti. Pred nedavnim časom poročali ste nam, gospod urednik, iz predvorke občine to-le: »Najbolj narodnjaška in najbolj zanemarjena občina na vsem Kranjskem je pač občina predvorke s sedežem v Predvoru. Tam je vse na katoliški podlagi — še celo občinska babica — i. t. d.« Ta članek v »Slovenskem Narodu« je Predvorce — vzdignil — kar elektrikal. Stojimo pred novimi občinskimi volitvami in začelo se je prav živahno volilno gibanje. Velemož, ki so po gorenjskem običaju ponosni na svoje težke mošnje, na mogočne »varžate« napolnjene s slati, začelo je biti sram, da so v občini same le — privesek vsemogočini in ošabni farovski suknji in da so njim (kmetov) postavljene za »jerebo« prvezetni privavdanci iz farovških palač. Zato pojavila se je v občini mogočna struja kmetov, ki zavrača vse štiri župnike predvorke občine — nazaj — v cerkev, ker edino tam je le in naj bo njih torišče; v občini pa da bodo že sami brez njih opravili. Bridko je na to zajčal »Slovenec« v svoji petkovi številki z dne 6. oktobra t. l. Kar strah mu pretresa kosti, tako da je izbulil oči na debllost kurjih jaje. Pred Grosovim generalnim štabom v Srednji vasi ima tamični rešpet. Nad ubogega Aleša Pekovca, najdanejšega pristaša klerikalne stranke, bljuje kar ogenj in žveplo in milo prosijo ti svetlohlavci v »Slovenec« c. kr. okrajno glavnstvo in c. kr. poštni urad v Kranju, naj se mašujeta in vzmeta krvavo zaslužen kruhek revni pari, ubogemu trpinu Alešu Pekovcu in njegovim siromašni družini. — Tudi to je krščansko! Kaj ne — krščansko misleči — seveda »Slovenec« volilci, možje in fantje! Zato v boj za pošteno in za res krščansko zmago v predvorski občini.

Generallsimus.

Iz Novega mesta. Znano je, da pridejo menihi in nune v deželo krotki in ponižni, kadar prosjajo za kako koncesijo ali kake pravice. Ko se komodno vgnezdijo in udomajo, jim zraste greben in kmalu začno izrabljati pridobljene dobrote in pravice zoper svoje nekdanje dobrotnike. Iz meniha, ki se je zarotil pri bogu in pri kuti, da se odtegne posvetnemu življenju, se razvije najstrastnejši politični agitator, hujski in zagriznejši od vsakega posvetnjaka. Če ne nastopa v javnosti izven cerkve, izrablja priročni in spovednico. Nunstvo je predvsem bolj vneto za nemškutarjenje in ponemškutarjenje kakor za vero in za boga. V Novem mestu so dobile pred par leti nune iz Smihela pravico, podučevati in nič drugega kot samo podučevati v 7. in 8. razredu dekliške šole. Ali kmalu so postale prešerne te ponižne nune in segle s svojimi prepovedmi čez dovoljeni jim delokrog. Dijaki tukajšnje gimnazije so priradili plesne vaje, ki se vrše pod učiteljskim nadzorstvom. V svrhu tega so povabili po dovoljenju ministrstva in deželnega šolskega sveta dekleta iz 7. in 8. razreda k plesnim vajah. Toda nune, vnete za božjo stvar, ki imajo po pogodbi dolžnost in pravico le podučevati v šoli, so prepovedale dekletom pohajati k plesnim vajah vkljub dovoljenju staršev, ki so edini kompetentni v tej zadevi. Priporočljivo bi bilo, da stopi šolski svet nunam na prste; starši se naj pa ne ozirajo na to nedopustno prepoved vkljub vsem grožnjam s šikanami v šoli. Če menih ali nuna silita s pretinjami mladino v razna »Marijina društva« proti volji staršev, naj se jim ne dopusti, da bi se vtikali v zadeve, kjer imajo odločati le starši in šolski svet, ki sta oba odločila v drugem zmislu kot nune. Nazadnje bi se moralo vprašati nuno še za dovoljenje za dihanje in drugih telesnih potreb! Družba, v kateri se lika moška mladina, ki je pod šolskim nadzorstvom, gotovo ne bo škodljiva. Sicer pa bi bilo jako umestno, popolnoma urediti šolske razmere v Novem mestu!

Avtomobilna zveza z Idrijo se bo po težkem pričakovanju končno vendar uresničila. Te dni je dobil namreč trgovec in posestnik Valentin Lapajne v Idriji tovorni avtomobil od tvrdke »Saurer« z Dunaja, ki je enake vrste kakor ga imajo že v prometu na cesti iz Sv. Lucije v Bovec, odnesno v Cerkljo, zasebniki ali c. kr. rudniški erar na cesti iz Idrije v Logatec. Gospod Lapajne je namenil avtomobil in prvi vrsti za prevažanje tovornega blaga sebi od železniške postaje v Logatcu po državni cesti v Idrijo, posređoval bo pa tudi osebni promet in bo v ta namen posebno dobro prirejen. Imel bo po potrebi klopi in streho. Iz Idrije bo odhajal zjutraj ob 5. in prihajal v Logatec ob pol 7., tako da bo imel zvezo z jutranjimi vlaki v Ljubljano in Trst, drugi odhaja iz Idrije opoldne in ima zvezo s popoldanskimi vlaki ob 2. v Logatcu. V Idrijo prihaja dopoldne ob 10 in popoldne ob 4. Vozna

bo niska in enaka poštni, ki znaša dve kroni. Uvedba avtomobilne zveze znači velikanski napredek za Idrijo, ki je bila doslej naravnost zaprta svetovnemu prometu. Kdor je hotel priti s poštnim vlakom ob pol 3. popoldne v Ljubljano, je moral odhajati že ob 8. zjutraj s pošto, sedaj pa se le opoldne, torej si prihrani štiri ure potovanja ali več dopoldan. In koliko bo udobnejša vožnja s avtomobilom, kakor je bila s pošto, ki je običajno trajala celo večnost. Gosp. Lapajne je s svojo podjetnostjo napravil veliko dobroto idrijskemu mestu. Gotovo je, da sedaj tudi poštna uprava ne bo zaostala in čimpreje sledila v zvezi s podjetnega zasebnika ter uvedla avtomobilno zvezo Logatec-Idrija-Sv. Lucija, kar se je že tolikrat brezuspešno zahtevalo. Naj se poštno ravnateljstvo v Trstu vendar enkrat zganje tudi za ta del svojega upravnega okrožja.

Drama »V sadnjem trenutku« zadovolji vsakega, ki so ogleda in vsakdo prizna, da je videl res nekaj umetniško-dovršene. Kakor je bilo včeraj razvidno, vlada veliko zanimanje med občinstvom za to sliko, in je bil »Ideal« natlačenopoln obiskovalcev. Zato naj nihče ne zamudi prilike, da pohiti v Elektroradiograf »Ideal« in si ogleda to krasno dramo. Vidi se še danes in jutri v Elektroradiografu »Ideal«.

Kdo je lastnik? Pri prostaku tukajšnjega c. in kr. 27. pešpolka Ivanu Pleschbergerju so našli srebrno tobačnico z monogramom »P. S.«, za katero naj se lastnik zglašuje v teku enega leta pri tukajšnjem garnizionskem sodišču v šentpeterski vojašnici, sicer bode prodana, denar pa izročen vojaškemu erarju.

Mladí maščevalec. Predvčerajšnjem je bil na Starem trgu zasačen nek 6letni deček, ki je pred neko trgovino z žepnim nožem paral razložene hlače. Junak je izpovedal, da je to storil vsled tega, ker ni trgovec hotel njegovi setrici dati praznih škotalj.

Žarnico za tarčo je včeraj vzel na Osojni poti nek paglavec in toliko časa lučal v njo kamenje, da jo je zadel in razbil.

Delavsko kolodvora odpeljalo v Ameriko 13 Macedoncev, 100 Slovencev in 29 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 60 Macedoncev in Hrvatov.

Našel je messar Fran Anžič srednjo vsoto denarja, katerega dobi lastnik pri najditelju v Dobrunjah št. 26, dopolne pa na stojnici v Šolskem drevoredu. — Železniški mojster g. Anton Dolene je našel srebrno ovratno verižico.

Somišljenike, zlasti one pe deželi, kjer se vršijo občinske volitve, prestmo, da se v vseh vprašanjih, ki se tičejo narodno-napredne stranke, obračaje vedno le na tajništvo nar.-napredne stranke (Wellova ulica 10/I).

Posebne prošnje poštevatí to v onih krajih, kjer potrebujejo za agitacije mogoče kaknega govornika iz Ljubljane.

Uradne ure za stranke so od 10. do 12. dop. in od 3. do 5. pop. Izvrševalni odbor nar.-napredne stranke v Ljubljani.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. Fr. Kollmann, veletrežec v Ljubljani, 500 K za prodane valčke (cilindre) v dobi od 1. oktobra 1910 do 30. septembra 1911. Ti valčki so jako fini in trpežni, priporočajo jih pa obenem tudi naši narodni interes. Vsaka hiša naj rabi le te vrste svetilnične valčke! Veledcenjeni tvrdki Kollmannovi: hvala!

Pri »špasih« na slovenski Livadi v Gorici se je nabralo za C. M. družbo 6 K, katere jej je poslala g. Franja Richterjeva. G. Arnošt Rožac iz Račeč je nabral med kolegi 6 kron 20 v in jih izročil C. M. družbi. — Gosp. dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem je poslal 5 K za sklenjeno poravnavo iz neke kazenske zadeve. Hvala! — Nova šola družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici potrebuje natanje oprav, pa tudi učil in učnih pripomočkov. To je upošteval g. Jak. Dimnik, nadučitelj in vodja mestne ljudske šole v Ljubljani, in je daroval zemljevid Avstrije, zemljevid Primorske, zemljevid Kranjske in sliko otroških nalezljivih bolezní. Za ta koristni dar prav toplo zahvalo!

Neimenovan narodni dobrotvor. Ali smo prav čitali v mesecnem izkazu dohodkov družbe sv. Cirila in Metoda za mesec september? Neimenovan narodni dobrotvor je vplačal eno pokroviteljino (200 K), kupil 4 »kamne« v slovensko obrambo (4 200 K) skupaj 800 K, posebej še daroval 4000 K, skupaj 5000 K, beri pet tisoč kron,

a noče biti imenovan. — Neimenovana hočeta ostati tudi septembrska brambovca »Domobranik« in rodoljub »Podbrezjski«. Tu je delila dobrote, naravnost knežje darove desnica, da ni vedela levica. Rodoljublje se je odreklo osebni zahvali, zasluženosti časti, zadovoljilo se je z zavestjo, da je storilo veliko dobro delo ljubljenu narodu. Občudujoč to požrtvovalno ljubezen slovensko, stavimo neimenovane dobrotvorce slovenskemu rodoljubju v posmehovalen vzgled in se nadejamo, da tudi nepoznanim anonimom dostavijo naši listi in jim dostavijo hvaležni jim rojaki v proslavljajočih jih razgovorih zagotovo družbe sv. Cirila in Metoda in vseh zavernih Slovencev o najiskrenejši hvaležnosti, v kateri prekipevajo jim kličemo: Slava!

Ženska podružnica C. M. družbe v Idriji priredi v soboto 21. t. m. v pivarni pri »Črnem orlu« gledališko predstavo. Igrala se bode burka v štirih dejanjih »Vražja misel«.

Društvena naznanila.

»Društvo slov. profesorjev« prosi, ali bi mu sporočili vsi p. n. gg. člani, če morda tekom leta 1910/11 niso prejeli katere številke »Nastavnega Vestnika«.

Poštno prometno uradništvo se giblje. Zastopniki vseh organizacij poštnih prometnih uradnikov sestali so se dne 3. t. m. vnovič k skupnem posvetovanju. Sklenili so svoje zahteve predložiti vladi in parlamentu ob priliki otvoritve v obliki »ultimatuma«. Z ozirom na ravno izpeljano uravnavo prejemkov iz napredovanja nižje avstrijskih deželnih uradnikov, za katere veljajo ravno isti nastavljalni pogoji zahtevajo enake določbe za časovno napredovanje in z ozirom na neznosno draginjo, zboljšanje dejalnostnih doklad najmanj za 20%, skupnih službenih prejemkov do 1. januarja t. l. nazaj računši. Sklicujoč se na velikansko vzemirjenje med poštnim prometnim uradništvom, katero nedopušta nobena čakanja več in odklanjajo vsako odgovornost za brezdnevno neizogibne posledice še nadaljnega zavlačevanja.

Slov. akad. društvo »Ilirija« v Pragi priredi v soboto 14. t. m. svojim novovstopivšim članom prvoletniški večer v prostorih »u Vejvodu« — Vabljeni so vsi slovenski gosti.

Prosveta.

Slovensko gledališče. Včeraj so uprizarili četrtič v tej sezoni Verdijevega Rigoletta. Predstava je bila prav dobra, obisk velik.

Komorni koncert priredi v nedeljo, dne 12. novembra t. l. v Ljubljani znamenit »Ševčikov« kvartet.

»Matica Slovenska«. Velecenjenim gg. poverjenikom se usojamo naznanjati, da so letošnje knjige »Matic Slovenske« deloma že natisnjene, deloma se tiskajo. Izidejo letos sledeče knjige: 1. Zbornik s spisom o koleri v naših deželah. 2. Narodne pesmi. 3. Romana Brambovi II. del. 4. Mencingerjevih zbranih spisov. I. zvezek. 5. G. Šimnoviča Tudjinac hrvaški roman s slovenskim komentarjem. 6. Zabavna knjižnica s spisi Ks. Meška in M. Pughja. 7. Spominška in jubilejna knjiga in 8. Letopis. Ker pripravljamo Letopis za tisk, lepo in nujno prosimo, da bi nam čimpreje poslali imenik in članarino.

Izpred sodišča.

Kazenske rasprave pred tukajšnjim okr. sodiščem.

»Prepleti otrok.« Tudi otroška nagajivost povzroči večkrat nepotrebna pota k sodišču in neprijetne obravnave. Posestnica v Tomačevem, J. L., ima posebno piko na 13letno deklico A. T., ker ji dekle v svoji razposajeni nagajivosti baje vedno nagaja, osele kaže in se ji smeji. Res je, da človeka tako nagajanje večkrat ujezi, vendar pa se je obožbenka razljutila to pot preveč. Skočila se za deklico, ko je šla mimo njene njive, grozila ji je s srpom in ji vrgla kamen v glavo, ker je ni mogla doseči. Kamen je prebil deklici kožo na glavi. Tudi zmerjala jo je, vendar ne tako, kot je navedeno v ovadbi, marveč prizna, da ji je rekla le »prepleti otroka«, kar pa ni greh, kot če bi rekla »prekleti«. Ta neprevidnost stane hudo posetnico 10 K globe, 4 krone za zdravnikovo spričevalo in 5 K za bolečine.

Razne stvari.

*** Zvon, ubijalec.** Zvon cerkve sv. Aleksandra, ki jo ravno grade v Sofiji, je porušil zid in padel na tri delavce, ki jih je ubil.

*** Zblazneli kapitan.** V pristanišču v Lorientu se je odigrala krvava drama. Kapitan ladje »Venus« je dobil nenadno napad delirija in se je zabarikadiriral v svoji kabini. Nato je začel streljati iz svojega skrivališča

na častnike in moštvo ter je drugega častnika smrtonovarno, več mož pa lahko ranil. Šele, ko je bil izstreljal vse patrone, so mogli udreti v kabino in vtakniti kapitana v prisilni jopič.

*** Gaže igralcev pri kinematografskih podjetjih.** Kakor imajo gledališča in varieteti svoje ljubljence, ki jih imenujejo »zvezde sporeda«, tako si v zadnjem času prizadeva tudi kinematografija, da dobi za svoje posnetke le moči prve vrste. Kakor poroča »Frankfurter Zeitung«, dobivajo kinematografska podjetja svoje moči največ od gledališč. Tako n. pr. je pred par tedni dvorna igralka in tragedinja Adela Sandrock sodelovala v glavni vlogi filma »Marja, žena ljudstva«, in tudi dvorni igralec Mewing v Berlinu je že pri večih velikih posnetkih sodeloval. Pred kratkim je bil posnet film »V zadnjem trenutku« z dansko tragedinjjo Asto Nilsen v glavni vlogi. Ta drama, ki nam pretresljivo pred očuje usodo matere nezakonskega otroka, se kaže še danes in jutri tu v Elektroradiografu »Ideal«. Nihče naj ne zamudi in si ogleda to prekrasno sliko, v kateri igra Asta Nielsen nedosežno vlogo nezakonske matere. Da je Asta Nilsen res umetnica prve vrste, kaže dejstvo, da je dobila za 10 posnetkov v 6 mesecih 85.000 mark gaže. — Neke Bety Nausen je dobila za trimesečno sodelovanje 12.000 mark in znana francoska igralka in plesalka »La Poilaire« za en teden 15.000 mark, torej vsak dan čez 2100 mark. Komik Max Dinder, katerega obiskovalci ljubljanskega »Ideal« že poznajo, dobiva letno gaže 100.000 kron, in operetni tenor Prince ne mnogo manj, da celo mali »Fric«, ki je komaj pet let star, dobi 12.000 do 15.000 frankov letne gaže. — Iz tega je razvidno, da postaja kinematografija vedno nevarnejši konkurent gledališč in je na primer samo v Nemčiji že nad 2500 kinematografov (Berlin 300).

Telefonska in brzajavna poročila.

Zmaga v Mošnjah na Gorenjskem.

Radovljica, 11. oktobra. Pri včerajšnjih občinskih volitvah je zmagala na celi črti samostojna kmetka stranka in sicer je dobila v vseh treh razredih 21 odbornikov, vse namestnike in vse tri podžupane. Dosedanjemu sladkemu županu, kakor tudi njegovim pristašem je odklenkalo. Kmet gospodari kmeti!

Imenovanje.

Dunaj, 11. oktobra. Svetnik pri deželni vladi inženir Pavlin je imenovan za nadsvetnika.

DRŽAVNI ZBOR.

Istrske železnice.

Dunaj, 11. oktobra. Danes dopoldne je šla deputacija istrskih županov, med katero se nahajajo tudi tržaški poslanci Sanein glede istrskih železniskih zvez pod vodstvom poslancev Spinčiča in Mandiča k ministrskemu predsedniku Gautschu. Deputacija je izrekla željo, da naj Istra dobi vsaj oni dve prečni železnični zvezi, ki jih zahtevajo v Istri že izdavnica in katere je vlada tudi že sprejela v projekt lokalnih železnic. Popoldne se konferenca nadaljuje.

Draginjska debata.

Dunaj, 11. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice se nadaljuje draginjska debata, ki je zelo dolgačasna. Do sedaj sta govorila poslanca Waber in Friedmann, ki sta orisala draginjsko vprašanje s čisto dunajskega stališča. Za debato je v zbornici malo zanimanja in na klopeh je navzočih le malo poslancev.

Dalmatinske železnice.

Dunaj, 11. oktobra. Dalmatinski poslanci, na čelu jim poslanca Ivčević in Mandič, so bili danes dopolne pri ministrskem predsedniku Gautschu, da zahtevajo od njega jasne in odločne izjave glede dalmatinskih železniskih zvez. Ministrski predsednik pa ni hotel direktno odgovoriti in je skušal uiti z izjavo, da bo vlada varovala dalmatinske interese kolikor se da. Ta odgovor je napravil na dalmatinske poslance zelo neugoden vtisk in se boje dalmatinski poslanci, da ostane vprašanje dalmatinskih železnic vllie temu odgovoru ministrskega predsednika nerešeno in da hoče vlada dalmatinske železnice žrtvovati ogrskim zahtevam. Dalmatinski poslanci hočejo vsa ta vprašanja prinesiti potom nujnega predloga pred državni zbor. Nujni predlog poslanca Ravniharja.

— Uvrstitev Ljubljane v I. plačilni razred.

Dunaj, 11. oktobra. Ljubljanski poslanci dr. Ravnihar je podal danes v državnem zboru nujni predlog za uvrstitev Ljubljane v I. plačilni razred glede aktivitetnih doklad državnih uradnikov,

Demonstracije v dunajskem anatomičnem inštitutu.

Dunaj, 11. oktobra. Danes dopoldne so se vršile v dunajskem anatomičnem inštitutu dijaške demonstracije zaradi nezadostnega prostora in drugih razmer v inštitutu. Do čim je 700 slušateljev, je prostora v inštitutu samo za 148 dijakov. Posebna deputacija je šla tudi k rektorju.

Omaloževanje slovenskega jezika.

Dunaj, 11. oktobra. Poslanec Ravnihar bo danes koncem seje stalil na predsednika vprašanje zaradi omaloževanja pravic slovenskega jezika v parlamentu. Poslanec Ravnihar je zaradi justičnega ministra Hohenburgerja že v juliju vložil slovensko interpelacijo, prezidij pa te interpelacije ni vpisal v juliju v zapisnik, marveč jo je sprejel v zapisnik šele 5. oktobra. Tekst te interpelacije pa še do danes ni v rokah poslancev in ga najbrže tudi justični minister še ni dobil v roke. Poslanec Ravnihar se hoče proti takemu omaloževanju kar najbolj energično zavzeti.

Dunaj, 11. oktobra. Poslanec Biankini pripravlja na prezidij za konec današnje seje vprašanje zaradi dalmatinskih železnic. V tem vprašanju bo zahteval poslanec Biankini odločen in točen odgovor vlade zlasti kar se tiče železnice skozi Liko na Kranjsko, katere železniška zveza je glasom zadnjih poročil do skrajnosti ogrožena.

Dunaj, 11. oktobra. V poslanskih krogih vlada veliko ogorčenje zaradi nerodnosti. Zborničnega predsednika dr. Sylvestra, ki je debato zaradi druginje tako nerodno zaporedil, da danes še ni mogoče niti izračunati, kdaj bo debata končana. Sedaj je prišlo do 25 govornikov, ki bodo samo utemeljevali svoje predloge, nato šele se razvije debata. Pripravila se protestna akcija proti takemu zavlačevanju.

Dunaj, 11. oktobra. V nadaljevanju današnje seje sta govorila še poslanca Hummer in Jerabek. Morda govorita še danes poslanca Rybař in Povše. Poslanec Rybař bo utemeljeval svoj predlog glede stanovanjskega oderuštva.

Alkoholni pater.

Lvov, 11. oktobra. Pater Kaminski, ki je napadel rusinskega škofa Homišina in ga ranil, je alkoholik in ga oddajo najbrže v norišnico.

Za delavnost ogrskega parlamenta.

Budimpešta, 11. oktobra. Tu so se začela kompromisna pogajanja med večino in opozicijo. Predsednik zbornice je imel danes ob 11. dopoldne konferenco z Justhovo stranko, jutri pa konferira s Kossuthovo stranko. V opozicijskih krogih se zatrjuje, da bi se dal kompromis doseči na podlagi naslednjih točk. 1. Nadaljevanje razprave o brambni reformi se suspendira do srede decembra, zato pa opozicija ne bo motila nadaljnjega dela zbornice s tehnično obstrukcijo. 2. Do decembra se obravnava državni proračun za leto 1912. 3. Vlada obljublja, da predloži še leta 1912 zakonski načrt o volilni reformi, ki mora biti perfektna do konca leta 1912. 4. Zbornica sprejme adresu na cesarja, v kateri ga prosi za uvedbo ogrskih emblemov in grbov v skupni armadi. 5. Vojaška reformna predloga se izpremeni v tem smislu, da se zviša rekrutni kontingent za ogrsko domobranstvo.

Konferenca vojnega ministra.

Budimpešta, 11. oktobra. Vojni minister Auffenberg je obiskal danes ministrskega predsednika in druge ministre ter predsednika magnatske in poslanske zbornice.

Monna Lisa najdena.

Bruselj, 11. oktobra. Leonardovo sliko »Monna Lisa«, ki je izginila iz muzeja v Luvru, so baje tu našli in bo že v par dnevih zopet v Parizu.

Bruselj, 11. oktobra. Leonardovo sliko sta ukradla dva mlada študenta, ki jo hočeta sedaj skesana vrniti, če jima obljubijo, da ne bosta kaznovana.

Proces Wolf - Metternich.

Berolin, 11. oktobra. Danes se konča znani proces Wolf-Metternich. Državni pravdnik je predlagal eno leto in 6 mesecev ječe.

Novozgradba gledališča se je podrla.

Reval, 11. oktobra. Tu se je podrla danes stavba novega gledališča. Petnajst oseb je bilo ubitih.

Italijansko-turška vojna.

Okupacija Tripolitaniije.

Rim, 11. oktobra. »Tribuna« poroča iz Neapolja, da zagotavlja vlada, da je vsa za okupacijo Bengasija, Derne in Tobruka namenjena armada zbrana v Augusti na Siciliji in pripravljena, da se odpelje.

Turki v Tripolitaniiji se vdajo.

Rim, 11. oktobra. Iz Tripolisa poročajo, da je Aurska garnizija, ki

stoji pet milj zunaj Tripolisa, izjavila, da je pripravljena kapitulirati, to pa zato, ker ji je zmanjkalo živil.

Italija hoče Tripolitanijo anektirati.

London, 11. oktobra. Italijanska vlada je baje poslala velešlim nota, v kateri naznanja, da se sedaj ne more več zadovoljiti s protektoratom nad Tripolitanijo, marveč da hoče Tripolitanijo anektirati.

Italija grozi prerušiti evropski mir.

Rim, 11. oktobra. Italijanska vlada je izjavila: Če Turki res izidejo iz Turčije vse Italijane, bo Italija primorana razširiti svojo vojno akcijo ter svojih vojnih operacij ne bo mogla več omejit samo na Tripolitanijo iz Kireneiko.

Egipt ostane nevtralen.

Frankobrod, 11. oktobra. Egipt ostane nevtralen kljub prizadevanju velikega vezirja, da bi Egipt prerušil diplomatsko zvezo z Italijo.

Za izganjanje Italijanov. - Kriza v turškem ministru.

Carigrad, 11. oktobra. Iz Soluna poročajo o velikih tumultih za izganjanje Italijanov iz turških dežel. Solunski mladoturški komite obsoja zelo ostro Nemcem prijazno politiko sedanjega ministrskega predsednika Said paše. V soboto se sestane turška zbornica. V političnih krogih zatrjujejo, da je skoro pričakovati demisijski Said paše. Vodstvo kabineta naj bi nato prevzel Hilmi paša, ki je znan kot energičen zagovornik odločnega odpora proti Italiji.

Carigrad, 11. oktobra. Mladoturški ostro napadajo Said pašo, katerega očitajo, da se je vdal italijanskemu pritisku. Mladoturški voditelj Hussein Džavid piše v »Taninu«: Napravimo plakate: »Dva zemljišča so na prodaj. eno v Evropi, eno v Aziji! Če nimamo energije, da bi branili svojo posest, je to za nas najboljše.

Razpust turške zbornice.

Carigrad, 11. oktobra. V političnih krogih zatrjujejo, da namerava vlada razpustiti sedanjo zbornico in razpisati na podlagi novega volilnega reda nove volitve.

Mobilizacija ob grški meji.

Atena, 11. oktobra. Turški poslanik v Atenah je naznanil grški vladi, da Turčija mobilizira svoje vojaštvo ob grški meji, kar pa ni naperjeno proti integriteti Grške. Grška vlada je to naznanilo vzela na znanje.

Znaki bojazni.

Carigrad, 11. oktobra. Turška vlada je prepovedala ustanavljanje prostovoljskih čet za boj proti Italiji.

Književnost.

— Hrvatsko-slovenska seljačka buna godine 1573. Napisao Josip Hartinger. Ta znanstvena razprava ki jo je odobrila modroslovna fakulteta zagrebskega vseučilišča, zasluži pozornost vseh, ki se zanimajo za zgodovino velikega kmečkega punta l. 1573. Takrat so se hrvaški in slovenski kmetje dvignili proti privilegiranim stanovom, a njihov upor je bil v krvi zadušjen. Pisatelj zgoraj navedene knjige dr. Hartinger je za svoje delo uporabil celo vrsto doslej neporabljanih in kranjskim zgodovinarjem neznanih virov. Ker je bil kmečki punt posledica nepravilnih socialnih razmer, je dr. Hartinger v svoji knjigi tudi vsestransko pojasnil takratne javne razmere, zlasti vse dolžnosti kmečkega stanu in potem počenjanje Tahija, ki je dal povod kmečki vstaji. Cena K 2.—.

Gospodarstvo.

— Zakupni razglas. C. in kr. vojaško oskrbovališče v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje c. in kr. intendanca 3. voja v Gradcu zagotovitev kruha in ovsja za leto 1912 za garanzujoče čete, zavode in izolirance v raznih krajih. Zakupne razprave se bodo vršile v dotičnih krajih v času od 13. oktobra do 8. novembra 1911. Tozadevni razglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Zahvala.

Odlčni in sijajni uspeh I. cvetličnega dneva v Ljubljani 23. in 24. septembra, ki je omogočil pokloniti potom dijaškega podpornega društva »Radogoj« bednemu slovenskemu dijaštvu 5500 kron, nam nalaga prijetno dolžnost s hvaležnim srcem izraziti vsem blagosternim sodelovalcem in sploh vsem, ki so pripomogli na katerikoli način do tako lepega konca naše človekoljubne prireditve, našo iskreno in vdano zahvalo. Najprej bodi dovoljeno izreči našo zahvalo ravnatelju in predsedniku dijaškega podpornega društva »Radogoj«, g. Ivanu Hribarju, ki je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad cvetličnim dnevom, in slavni

denarnima zavodoma »Mesni hranilnici Ljubljanski« in »Kmetiki posejilnici za ljubljansko okolico« ter »Zvezi slovenskih sdruga za brezplačno posojene hranilnice« nabiralnike, ki so se iskazali kot izredno pripravne za take prireditve, dalje tudi »Jadranski bank« za shranitev nabranega denarja.

Važna opora nam je bilo enako slovensko napredno časopisje in »Ljubljanski Zeitung« in zato prosimo slavne liste »Slov. Narod«, »Jutro«, »Ljubljanski Zeitung«, »Soča«, »Edinost«, in »Učiteljskega Tovarisa«, sprejeti našo ponovno zahvalo. Tudi pesniške proslave cvetličnega dneva, gđene. šolovoditeljice Mare Tavčarjeve, se spominjamo z zahvalo.

Za izven cvetličnodnevne zbirke za »Radogoj«, kolikor jih še ni bilo izkazanih v »Slov. Narod«, naj se na tem mestu zahvalimo, posebno denarni zbirki gospodičen Slave Lavrenčičeve in Malči Dežmanove, dar ljubljanskih narodnih trgovcev in zavodov v znesku 569 K 50 vin., h kateromu je pristoja tudi zbirka gospe Minke Tavčarjeve iz Dunaja, h kateri so prispevali po 20 K gg.: Šarabon, Lilek in Mejaš, 6 K 50 vin. pa nekateri dunajski Slovenci, ter od g. Franca Medice iz Morija poslanih 5 K, od gđene. Milke in Julke Šlibar iz Sele 4 K in po 3 K od ge. Katinke Guštinove in g. Ivana Veseliča iz Ormoža.

Zahvaljujemo se dalje tovarni za kartonazo in papirno industrijo g. Ivanu Bonaču za brezplačno napravljene lične znake »Cvetlični dan v Ljubljani«, vrtnarski tvrdki »Wider« v Selenburgovi ulici, ki je prevzela brezplačno velike stroške za poštnino in dostavnino poslanega cvetja, gospej Pepini Ozmečevi, modistki v Selenburgovi ulici, za požrtvovalno prepušitev lokala v uporabo odobru za cvetlični dan, gospodičnami Vandi Pogarčarjevi, učiteljici, in Oti Bračko, posestnici trgovine s parfumerijami in rokavicami na Dunajski cesti, za neumorno pomoč pri tajniških poslih, akad. fer. društvoma »Prosveta« in »Sava« za pridno podpiranje pri predpripravi, vsem naprednim akademikom iz Ljubljane in Spodnje Šiške pa za rediteljstvo pri cvetličnem dnevu.

Največjo zahvalo smo dolžni častitim damam načelnicam pri okrožnih cvetličnih zalogah, katere smo pridobili že ob enem z denarnim izkazom v »Slov. Narod«. Te dame je vodila čista in nesebična ljubezen do dobrodelne prireditve k tako ogromnemu, odgovornemu delu, zato vsa čast njim, kakor onim rodoljubnim gospodičnam, ki so kljub slabemu vremenu, kljub čudnim pomislekom gotovih gospodičen, ki hočejo drugače biti pri vseh narodnih veseljih, kljub napornosti prodajanja in nepopolnejšemu trudu ostale na svojih mestih do konca vzorne in navdušene v delu za dobro in plemenito narodno stvar. Hvala tem gospodičnam in damam, te so naše prve narodne dame, na nje se bomo zanašali v prihodnje, njih bomo prosili za sodelovanje v podobnih slučajih.

Kot svojo važno dolžnost pa smatramo tudi zahvalo vsem onim rodoljubnim Slovenkam po vsej naši lepi domovini, ki so nam poslali toliko in tako krasnega cvetja, naravnega in umetnega, zares umetniško izdelanih cvetie, da nam ni bilo treba kupiti nobene cvetke za cvetlični dan, ampak smo dobili vse kot rodoljuben dar blagih src naših plemenitih Slovenk. Kakor smo se trudili, zbrati popolno listo vseh darovalk, vendar nismo mogli dobiti imena vseh onih, ki niso direktno poslale cvetke odobru za cvetlični dan, ampak kar na naslov kake jim znane sodelujoče dame. Dasi stvarno to nima nič manjšega pomena, nam posamezne dame v sled mnogih opravkov le niso mogle sporočiti niti do danes ravno tako ne imena pri posameznih cvetličnih okrožjih sodelujočih gospodičen, kakor ne imena onih dam, ki so jim poslale cvetke v razprodajo. Obžalujemo, da se nam ni posrečilo dobiti zadostnih poročil, ki bi nam v prihodnje služila kot dragocen material, navajamo ler z iskreno zahvalo imensko listo onih narodnih dam, ki smo jo mogli rekonstruirati. Imena teh darovalk cvetlie so sledeča: gospa Zora pl. Pongratz, Bled; — ga. Irma pl. Ballogh, Ljubljana; — ga. Meta Grun, Trst; — ga. Joasina Romold, Mokronog; — ga. Mimi Šega, Ljubljana; — ga. Lizeta Rožman, Belgrad; — ga. Marija Sax, Idrija; — gđena. Olga Zupan, Doško; — ga. Bayer, Ljubljana; — ga. dr. Tomiška, Ljubljana; — ga. Svetie, Kamnik; — gđena. Vanda Strenkovska, Kamnik; — ga. Pärne, Sv. Lucija; — ga. Košar, Velika Nedelja; — ga. Ogorelec, Ljubljana; — ga. Rozman, Grosuplje; — ga. Schuster-schitz, Ljubljana; — gđena. Anica Klemenc, Ljubljana; — ga. Kosmač, Ljubljana; — ga. Smole in Puh, Ljubljana; — ga. Frančiška Novak, Ljubljana; — g. Ormagoj, Karolinska zernaja; — ga. natar Gopala, Ljubljana; — gđena. Lina Marjan, Ljubljana; — ga. notar Omahnova, Mokronog; — ga. notar Orožnova, Kamnik; — ge. I. Škof-Wanek, Ljubljana; — ga. O. Kavčnik, Ljubljana; — ga. Ana Podkrajšek, Ljubljana; — ga. Orehek, Moravče; — gđena. Apolonija Mežnar, Grosuplje; — g. župnik Vrhovnik in g. župnik Škerjanc, Ljubljana; — ga. Dovč, Ljubljana; — ga. dr. Oražnova, Ljubljana; — gđena. Kocijančičeva, Ljubljana; — gđena. Ločnik, Ljubljana; — ga. A. Tratnikova, Ljubljana; — ga. Medved, Ljubljana; — ga. A. Zorko, St. Ilj v Slov. Goricah; — ga. Mimi Trdina, Ljubljana; — ga. Irma Sušnik, Ljubljana; — gđena. Helena Bavdel, Ljubljana; — g. Karel Babnik, Ljubljana; — ga. Osolin, St. Vid pri Lukovici; — ga. Franja Peterman, Dob pri Ljubljani; — ga. Slokar, Domžale; — gđena. Anica Petrovec, Domžale; — g. M. Ažman, Ljubljana; — g. Kobal, Ljubljana; — ga. Marchiotti, Ljubljana; — ga. Irene pl. Dottori degli Alboroni, Ronchi pri Gorici; — gđena. Hanca Dolinar, Višnja Gora; — gđena. A. Sever, Vič; — gđena. A. Saje, Vič; — gđena. V. Kunaver, Vič; — ga. Anica Naglič, Ljubljana; gđena. Marid Paulič, Škofja Loka; — ga. M. Demšar, Zelezniki; — ga. L. Hafner, Zelezniki; — ga. Lina Globočnik, Zelezniki; — ga. Franja Kavčič, Ljubljana; — ga. Ivana Bajec, Ljubljana; — ga. Mici Domladič, Ilirska Bistrica; — ga. Antonija Vrh in Josipina Špelar, Koseze; — ga. Amalija Balog, Ljubljana; — gđena. Tomica Kračman, Litiija; — gđena. Mara Tavčarjeva, Petrova vas pri Črnomlju; — gđeni. Milka in Micika Oblak, Selca; — gđena. Marija Wessner, Ljubljana; — ga. Urban Zupanec, Ljubljana; — ga. Hanica dr. Ozvaldova, Gorica; — ga. Cecilija prof. dr. Korunova, Ljubljana; — ga. Ruža Šantel, Pazin; — ga. Mila Filic in gđena. Pavla Rozman, Ljubljana; — ga. Gabrijela Hruška, Ljubljana; — ga. Franja Velkavrh, Ljubljana; — ga. Cecilija Kavčnik, Ljubljana; — ga. Lojzika Roš, Hrustnik; — ga. Helena Suyer in ga. Margareta Petrič, Ljubljana; — ga. Jelica Gartner, Planina; — ga. Silva Lahova, Ljubljana; — ga. Olga, Štefi in Milica Ruprechtova; — ga. Katinka Šterk, Ljubljana; — ga. Mici Šegula, Novo mesto; — gđene. Ivanka Debelak, Julka Slavinec, Karolina Robov, Pavla Vozelj in Irma Razboršek, Smartno pri Litiiji; — ga. Fani Reclj, St. Jernej, Dolenjsko; — ga. Sonja Volkar, Trbovlje; — gđena. T. Lisec, Borovnica; — ga. Regina (ime nečitljivo), Novo mesto; — ga. Iva Stergulec, Cirknica; — ga. Marija Kiauta, Planina pri Rakeku; — ga. Tina Hartman, Velike Lašče; — ga. J. Pihlas, Matibor; — gđene. Mici, Leni in Pavla Lapajne, Idrija; — gđena. Elza pl. Lukanc, Podnart; — ga. Gizela Žen, Soteska pri Straži; — ga. Albina Jeglič, Dovje; — gđeni. Vera in Minka Weinberger, Zagorje ob Savi; — gđena. Zora Kolenc, Ladje pri Medvodah; — ga. Starin, ga. Jakopič, Ljubljana; — ga. Janežič, Ljubljana; — ga. dr. Pleiveisova, ga. Levstikova, Ljubljana; — ga. Rasbergerjeva, Ljubljana; — gđena. Olga Verderber, Bled; — ga. M. Skale, Bled; — ga. Rus, Bled; — ga. Petrič, Ljubljana; — ga. Sajovic, Kranj; — ga. dr. Kokalj, Ljubljana; — gđeni. Mici Štrukelj in Ž. Majer, Ljubljana; — ga. Plehanova, Ljubljana; — ga. Tonček Lenassi, Planina; — g. E. Krišnik, Ljubljana; — ga. dr. Pire, Ljubljana; — ga. Čuden, Ljubljana; — ga. in gđena. Fritsch, Ljubljana; — ga. dr. Zupane, Ljubljana; — ga. dr. Zirovnik, Ljubljana; — ga. Avrelija Tomšič, Vrhnika; — ga. Mehlé, Ljubljana; — ga. Križ, Ljubljana; — ga. Josipina Pihlar, ga. Klobučar, Ljubljana; — ga. dr. Češarkova, Mokronog; — ga. dr. Krenikova, Ljubljana; — ga. Gasperlin, Ljubljana; — ga. Gilly, Ljubljana; — ga. Dimnik, Ljubljana; — ga. Wolfova, Ljubljana; — gđena. Soršak, Rakitina; — ga. dr. Štajmer, Ljubljana; — gđena. V. Pogarčar in gđena. O. Bračko, Ljubljana; — ga. Franzelj, Ljubljana; — ga. dr. Stare, Ljubljana; — ga. dr. Geiger, Ljubljana; — ga. dr. Kraut, Kamnik; — g. Hejnie, Ljubljana; — ga. A. Wider, Ljubljana ter več nimenovanih.

Omeniti moramo, da je vsaka izmed sodelujočih dam in večina sodelujočih gospodičen prispevala vsaj 200 svežih cvetie, oziroma umetno izdelanih cvetk.

Končno naj bodo zahvaljeni vsi oni ga. hotelirji, restavratirji, oziroma one veleocenjene dame, ki so dale prostore, oziroma stanovanja na raspologo za okrožne cvetlične zaloge.

Za prepušitev vseh dvorane »Mestnega doma« ob priliki vseučilišnega shoda se zahvalujemo vdanu gospodu deželne vlade svetniku pl. Lasehanu, za prepušitev velike dvorane »Narodnega doma« o priliki plesa na čast sodelovalkam za cvetlični dan pa slavnemu ravnateljstvu »Mesne hranilnice ljubljana;

ljana; — ga. notar Omahnova, Mokronog; — ga. notar Orožnova, Kamnik; — ge. I. Škof-Wanek, Ljubljana; — ga. O. Kavčnik, Ljubljana; — ga. Ana Podkrajšek, Ljubljana; — ga. Orehek, Moravče; — gđena. Apolonija Mežnar, Grosuplje; — g. župnik Vrhovnik in g. župnik Škerjanc, Ljubljana; — ga. Dovč, Ljubljana; — ga. dr. Oražnova, Ljubljana; — gđena. Kocijančičeva, Ljubljana; — gđena. Ločnik, Ljubljana; — ga. A. Tratnikova, Ljubljana; — ga. Medved, Ljubljana; — ga. A. Zorko, St. Ilj v Slov. Goricah; — ga. Mimi Trdina, Ljubljana; — ga. Irma Sušnik, Ljubljana; — gđena. Helena Bavdel, Ljubljana; — g. Karel Babnik, Ljubljana; — ga. Osolin, St. Vid pri Lukovici; — ga. Franja Peterman, Dob pri Ljubljani; — ga. Slokar, Domžale; — gđena. Anica Petrovec, Domžale; — g. M. Ažman, Ljubljana; — g. Kobal, Ljubljana; — ga. Marchiotti, Ljubljana; — ga. Irene pl. Dottori degli Alboroni, Ronchi pri Gorici; — gđena. Hanca Dolinar, Višnja Gora; — gđena. A. Sever, Vič; — gđena. A. Saje, Vič; — gđena. V. Kunaver, Vič; — ga. Anica Naglič, Ljubljana; gđena. Marid Paulič, Škofja Loka; — ga. M. Demšar, Zelezniki; — ga. L. Hafner, Zelezniki; — ga. Lina Globočnik, Zelezniki; — ga. Franja Kavčič, Ljubljana; — ga. Ivana Bajec, Ljubljana; — ga. Mici Domladič, Ilirska Bistrica; — ga. Antonija Vrh in Josipina Špelar, Koseze; — ga. Amalija Balog, Ljubljana; — gđena. Tomica Kračman, Litiija; — gđena. Mara Tavčarjeva, Petrova vas pri Črnomlju; — gđeni. Milka in Micika Oblak, Selca; — gđena. Marija Wessner, Ljubljana; — ga. Urban Zupanec, Ljubljana; — ga. Hanica dr. Ozvaldova, Gorica; — ga. Cecilija prof. dr. Korunova, Ljubljana; — ga. Ruža Šantel, Pazin; — ga. Mila Filic in gđena. Pavla Rozman, Ljubljana; — ga. Gabrijela Hruška, Ljubljana; — ga. Franja Velkavrh, Ljubljana; — ga. Cecilija Kavčnik, Ljubljana; — ga. Lojzika Roš, Hrustnik; — ga. Helena Suyer in ga. Margareta Petrič, Ljubljana; — ga. Jelica Gartner, Planina; — ga. Silva Lahova, Ljubljana; — ga. Olga, Štefi in Milica Ruprechtova; — ga. Katinka Šterk, Ljubljana; — ga. Mici Šegula, Novo mesto; — gđene. Ivanka Debelak, Julka Slavinec, Karolina Robov, Pavla Vozelj in Irma Razboršek, Smartno pri Litiiji; — ga. Fani Reclj, St. Jernej, Dolenjsko; — ga. Sonja Volkar, Trbovlje; — gđena. T. Lisec, Borovnica; — ga. Regina (ime nečitljivo), Novo mesto; — ga. Iva Stergulec, Cirknica; — ga. Marija Kiauta, Planina pri Rakeku; — ga. Tina Hartman, Velike Lašče; — ga. J. Pihlas, Matibor; — gđene. Mici, Leni in Pavla Lapajne, Idrija; — gđena. Elza pl. Lukanc, Podnart; — ga. Gizela Žen, Soteska pri Straži; — ga. Albina Jeglič, Dovje; — gđeni. Vera in Minka Weinberger, Zagorje ob Savi; — gđena. Zora Kolenc, Ladje pri Medvodah; — ga. Starin, ga. Jakopič, Ljubljana; — ga. Janežič, Ljubljana; — ga. dr. Pleiveisova, ga. Levstikova, Ljubljana; — ga. Rasbergerjeva, Ljubljana; — gđena. Olga Verderber, Bled; — ga. M. Skale, Bled; — ga. Rus, Bled; — ga. Petrič, Ljubljana; — ga. Sajovic, Kranj; — ga. dr. Kokalj, Ljubljana; — gđeni. Mici Štrukelj in Ž. Majer, Ljubljana; — ga. Plehanova, Ljubljana; — ga. Tonček Lenassi, Planina; — g. E. Krišnik, Ljubljana; — ga. dr. Pire, Ljubljana; — ga. Čuden, Ljubljana; — ga. in gđena. Fritsch, Ljubljana; — ga. dr. Zupane, Ljubljana; — ga. dr. Zirovnik, Ljubljana; — ga. Avrelija Tomšič, Vrhnika; — ga. Mehlé, Ljubljana; — ga. Križ, Ljubljana; — ga. Josipina Pihlar, ga. Klobučar, Ljubljana; — ga. dr. Češarkova, Mokronog; — ga. dr. Krenikova, Ljubljana; — ga. Gasperlin, Ljubljana; — ga. Gilly, Ljubljana; — ga. Dimnik, Ljubljana; — ga. Wolfova, Ljubljana; — gđena. Soršak, Rakitina; — ga. dr. Štajmer, Ljubljana; — gđena. V. Pogarčar in gđena. O. Bračko, Ljubljana; — ga. Franzelj, Ljubljana; — ga. dr. Stare, Ljubljana; — ga. dr. Geiger, Ljubljana; — ga. dr. Kraut, Kamnik; — g. Hejnie, Ljubljana; — ga. A. Wider, Ljubljana ter več nimenovanih.

Omeniti moramo, da je vsaka izmed sodelujočih dam in večina sodelujočih gospodičen prispevala vsaj 200 svežih cvetie, oziroma umetno izdelanih cvetk.

Končno naj bodo zahvaljeni vsi oni ga. hotelirji, restavratirji, oziroma one veleocenjene dame, ki so dale prostore, oziroma stanovanja na raspologo za okrožne cvetlične zaloge.

Za prepušitev vseh dvorane »Mestnega doma« ob priliki vseučilišnega shoda se zahvalujemo vdanu gospodu deželne vlade svetniku pl. Lasehanu, za prepušitev velike dvorane »Narodnega doma« o priliki plesa na čast sodelovalkam za cvetlični dan pa slavnemu ravnateljstvu »Mesne hranilnice ljubljana;

ljana; — ga. notar Omahnova, Mokronog; — ga. notar Orožnova, Kamnik; — ge. I. Škof-Wanek, Ljubljana; — ga. O. Kavčnik, Ljubljana; — ga. Ana Podkrajšek, Ljubljana; — ga. Orehek, Moravče; — gđena. Apolonija Mežnar, Grosuplje; — g. župnik Vrhovnik in g. župnik Škerjanc, Ljubljana; — ga. Dovč, Ljubljana; — ga. dr. Oražnova, Ljubljana; — gđena. Kocijančičeva, Ljubljana; — gđena. Ločnik, Ljubljana; — ga. A. Tratnikova, Ljubljana; — ga. Medved, Ljubljana; — ga. A. Zorko, St. Ilj v Slov. Goricah; — ga. Mimi Trdina, Ljubljana; — ga. Irma Sušnik, Ljubljana; — gđena. Helena Bavdel, Ljubljana; — g. Karel Babnik, Ljubljana; — ga. Osolin, St. Vid pri Lukovici; — ga. Franja Peterman, Dob pri Ljubljani; — ga. Slokar, Domžale; — gđena. Anica Petrovec, Domžale; — g. M. Ažman, Ljubljana; — g. Kobal, Ljubljana; — ga. Marchiotti, Ljubljana; — ga. Irene pl. Dottori degli Alboroni, Ronchi pri Gorici; — gđena. Hanca Dolinar, Višnja Gora; — gđena. A. Sever, Vič; — gđena. A. Saje, Vič; — gđena. V. Kunaver, Vič; — ga. Anica Naglič, Ljubljana; gđena. Marid Paulič, Škofja Loka; — ga. M. Demšar, Zelezniki; — ga. L. Hafner, Zelezniki; — ga. Lina Globočnik, Zelezniki; — ga. Franja Kavčič, Ljubljana; — ga. Ivana Bajec, Ljubljana; — ga. Mici Domladič, Ilirska Bistrica; — ga. Antonija Vrh in Josipina Špelar, Koseze; — ga. Amalija Balog, Ljubljana; — gđena. Tomica Kračman, Litiija; — gđena. Mara Tavčarjeva, Petrova vas pri Črnomlju; — gđeni. Milka in Micika Oblak, Selca; — gđena. Marija Wessner, Ljubljana; — ga. Urban Zupanec, Ljubljana; — ga. Hanica dr. Ozvaldova, Gorica; — ga. Cecilija prof. dr. Korunova, Ljubljana; — ga. Ruža Šantel, Pazin; — ga. Mila Filic in gđena. Pavla Rozman, Ljubljana; — ga. Gabrijela Hruška, Ljubljana; — ga. Franja Velkavrh, Ljubljana; — ga. Cecilija Kavčnik, Ljubljana; — ga. Lojzika Roš, Hrustnik; — ga. Helena Suyer in ga. Margareta Petrič, Ljubljana; — ga. Jelica Gartner, Planina; — ga. Silva Lahova, Ljubljana; — ga. Olga, Štefi in Milica Ruprechtova; — ga. Katinka Šterk, Ljubljana; — ga. Mici Šegula, Novo mesto; — gđene. Ivanka Debelak, Julka Slavinec, Karolina Robov, Pavla Vozelj in Irma Razboršek, Smartno pri Litiiji; — ga. Fani Reclj, St. Jernej, Dolenjsko; — ga. Sonja Volkar, Trbovlje; — gđena. T. Lisec, Borovnica; — ga. Regina (ime nečitljivo), Novo mesto; — ga. Iva Stergulec, Cirknica; — ga. Marija Kiauta, Planina pri Rakeku; — ga. Tina Hartman, Velike Lašče; — ga. J. Pihlas, Matibor; — gđene. Mici, Leni in Pavla Lapajne, Idrija; — gđena. Elza pl. Lukanc, Podnart; — ga. Gizela Žen, Soteska pri Straži; — ga. Albina Jeglič, Dovje; — gđeni. Vera in Minka Weinberger, Zagorje ob Savi; — gđena. Zora Kolenc, Ladje pri Medvodah; — ga. Starin, ga. Jakopič, Ljubljana; — ga. Janežič, Ljubljana; — ga. dr. Pleiveisova, ga. Levstikova, Ljubljana; — ga. Rasbergerjeva, Ljubljana; — gđena. Olga Verderber, Bled; — ga. M. Skale, Bled; — ga. Rus, Bled; — ga. Petrič, Ljubljana; — ga. Sajovic, Kranj; — ga. dr. Kokalj, Ljubljana; — gđeni. Mici Štrukelj in Ž. Majer, Ljubljana; — ga. Plehanova, Ljubljana; — ga. Tonček Lenassi, Planina; — g. E. Krišnik, Ljubljana; — ga. dr. Pire, Ljubljana; — ga. Čuden, Ljubljana; — ga. in gđena. Fritsch, Ljubljana; — ga. dr. Zupane, Ljubljana; — ga. dr. Zirovnik, Ljubljana; — ga. Avrelija Tomšič, Vrhnika; — ga. Mehlé, Ljubljana; — ga. Križ, Ljubljana; — ga. Josipina Pihlar, ga. Klobučar, Ljubljana; — ga. dr. Češarkova, Mokronog; — ga. dr. Krenikova, Ljubljana; — ga. Gasperlin, Ljubljana; — ga. Gilly, Ljubljana; — ga. Dimnik, Ljubljana; — ga. Wolfova, Ljubljana; — gđena. Soršak, Rakitina; — ga. dr. Štajmer, Ljubljana; — gđena. V. Pogarčar in gđena. O. Bračko, Ljubljana; — ga. Franzelj, Ljubljana; — ga. dr. Stare, Ljubljana; — ga. dr. Geiger, Ljubljana; — ga. dr. Kraut, Kamnik; — g. Hejnie, Ljubljana; — ga. A. Wider, Ljubljana ter več nimenovanih.

Omeniti moramo, da je vsaka izmed sodelujočih dam in večina sodelujočih gospodičen prispevala vsaj 200 svežih cvetie, oziroma umetno izdelanih cvetk.

Končno naj bodo zahvaljeni vsi oni ga. hotelirji, restavratirji, oziroma one veleocenjene dame, ki so dale prostore, oziroma stanovanja na raspologo za okrožne cvetlične zaloge.

Za prepušitev vseh dvorane »Mestnega doma« ob priliki vseučilišnega shoda se zahvalujemo vdanu gospodu deželne vlade svetniku pl. Lasehanu, za prepušitev velike dvorane »Narodnega doma« o priliki plesa na čast sodelovalkam za cvetlični dan pa slavnemu ravnateljstvu »Mesne hranilnice ljubljana;

skoe. Za posebno ljubeznivo sodelovanje pevskega društva »Ljubljanski Zvon« pri komerzu 24. septembra bodi slavn. društvu izročena zahvala, kakor pohvala za lepo petje.

Naj bi bila zavest, da se je trudil za ros dobro stvar vsakemu še posebna zahvala, drugim pa podbuda, da bo II. cvetlični dan našel že podvojenih sodelovalcev.

Franja dr. Tavčarjeva, načelnica damskega odbora za cvetlični dan.

Milko Naglič, predsednik »Organizacije svobodomiselnega

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. oktobra: Marija Slapničar, bivša kuharica, 72 let, Sv. Petra cesta 16. — Ana Šiška, zasebnica, 68 let, Japljeva ulica 5. — Josipina Pirnat, hči paznika prisilne delavnice, 7 mesecev, Cesta na Kodeljevo 3. — Karol Štiberc, zidar, 25 let, Opekarska cesta 26. — Ivan Lininger, trgovec in posestnik, 62 let, Rimska cesta 16.

V deželni bolnici:

Dne 9. oktobra: Franja Vrtačnik, posestnikova hči, 5 let.
Dne 10. oktobra: Jernej Pavlič, posestnikov sin, 19 let.

Za prebivalce mest, uradnike itd.
Proti težkočam prebivaljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega domačnega dela je upravnih neobhodno potrebno domače zdravilo pristi „Moll-ov Selditz prašek“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnovalo ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov prašek, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Negovanje las s PIXAVON
na znanstveni podlagi je v resnici najboljši način za okrepitev kloba na glavi in za ojačanje las.
Cena za steklenico K 250.
Zadostuje za več mesecev.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. s steklenico z nevedom i kromo. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špencillet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Rešjeva cesta št. 1.
K poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 169
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blaginjske južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blaginjske v Ljubljani.

Dober tek je dobra stvar,
Zanemarjaj je nikar!
Dober tek imaš vsak dan,
Ako uživáš

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 11. oktobra 1911.
Termin.
Pšenica za oktober 1911. . . za 50 kg 12.28
Pšenica za april 1912. . . za 50 kg 12.36
Rž za oktober 1911. . . za 50 kg 10.45
Rž za april 1912. . . za 50 kg 10.76
Koruza za maj 1912. . . za 50 kg 8.76
Oves za oktober 1911. . . za 50 kg 9.60
Oves za april 1912. . . za 50 kg 9.78
Effektiv.
Trdno.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 600 m. Srednji snegovi sneg 20.76 mm

oktobra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Relativna vlažnost	Vetrovi	Nebesno
10.	2. pop. 9. zj.	741.2 745.3	9.9 8.6	sr. jvzh.	oblačno	
11.	7. zj.	747.0	3.0	sl. vzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 10.0°, norm. 11.4°. Padavina v 24 urah 2.3 mm.

Borzna poročila. Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni brzi dnajski bote 16. oktobra 1911

Stavba	Stavba	Stavba
4% najeva rente	91.40	91.00
4.2% srebrna rente	94.96	94.75
4% avstr. krona rente	91.40	91.00
4% ogr.	90.80	90.78
4% kranjsko deželno posejstvo	94.10	93.10
4% k. o. čelne del. banke	96.73	97.75
Srednja.		
Srečke iz l. 1880 %	430.—	422.—
„ 1884	400.—	415.—
„ 1888	300.—	311.—
„ zemeljske l. izdaje	204.—	200.—
„ ogr. h. h. h. h.	276.75	275.75
„ ogr. h. h. h. h.	247.—	240.—
„ d. n. kom. h. h. h.	501.—	513.—
„ avstr. kred. h. h. h.	498.—	500.—
„ ljubljanske	82.—	80.—
„ avstr. red. kred. h. h.	70.75	76.75
„ ogr. „	45.50	49.50
„ banška „	35.75	39.75
„ letišča „	238.—	240.—
Polno.		
Ljubljanske kreditne banke	465.—	478.—
Avstr. kreditnega združenja	630.00	640.00
Dunajske banke družbe	529.50	540.00
Južne železnice	113.—	114.—
Dež. avstr. železnice	732.45	736.75
Alpine-Mountain	833.25	828.25
Čelne sladkorne družbe	314.75	314.75
Zivnostenske banke	278.50	279.50
Valute.		
Cekirni	11.40	11.41
Marki	117.77	117.97
Franki	96.—	96.10
Lire	94.90	95.10
Rublj.	254.50	255.25

Zahvala.

Vsem gg. tovarišem državne in južne železnice, ki so rajnemu izkazali zadnjo čast, gg. pevcev za gostivo petje, kakor tudi g. Planinška, predsedniku Ljubljanske skupine jugoslovanskih železničnih uradnikov za gostivi govor, vsem darovalcem prekrasnih vencev in vsem drugim udeležnikom. 3472

Žalujeta soproga Škof.

Veliko posestvo na prodaj.

65 oralov zemlje, za 20terto živine rediti, hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju, velika strna. Proda se pod ugodnimi pogoji ali se tudi da v najem za več let.

Ponudbe sprejema Franc Pirker v Ribnici.

M. Rosner & Co

veležalnica sadnega žganja v Ljubljani

prilporeča v lastni žganjarni kuhano

2544 **Slivovko**
Tropinovec
Brinjec
Hrušovec
Vinsko žganje
zanesljivi kakovosti.

Roza Lininger roj. Patay naznanja v lastnem in v imenu svojih otrok ter vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem bolesto vest o smrti svojega iskrenoljubljene, nepozabnega soproga oz. očeta, tasta, strica in svaka, gospoda

Ivana Liningerja

trgovalca in blaga posestnika

ki je po dolgem, težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče včeraj ob 1/2, 12. uri ponoči v 62 letu starosti preminul. Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 12. t. m. ob 5. polpodne iz mrtvašnice pri Sv. Križu na pokopališču pri Sv. Križu v lastno grobnico.

Sv. zaдушna maša se bo služila v cerkvi Mar. Oznanenja. Prosimo tihoga sožalja.

Ź Ljubljani, 11. oktobra 1911. 3487

Venci se na željo pokojnika hvaležno odklanjajo.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fran Doberlet.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znane Greharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 36 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdostopnejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v **NARODNI KNJIGARNI** v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena št. št. 5 kron. 273

Krojaštvo

se priporoča, za 3482

izdelovanje oblek.

Najnovejši kroj, najkakovostnejša izdelava, najnižje cene.

Josip Ahčin,

krojaški mojster

Dunajska cesta 5, Čajova ulica 2.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

prilporeča naslednja dela:

Ime	broj.	vez.
Adrijev Lovčik: Rdeči smeh	1-40	2-40
Adrijev Lovčik: Izlet v Carigrad	—	—
Adrijev Lovčik: Prešernov album	—	2-40
Beg: Ustoličenje koroških vojvod	—	—
» Slovensko nemška meja na Koroškem	—	1-40, 2-40
» Narodni kataster Koroške	—	—
Beneš-Sumarsky: Brodovski odvetaik	—	1-50, 2-50
Bojan: Doktor Holman	—	—
Burnett: Mali lord	—	1-60, 2-60
Cankar: Meš iz Razora	—	1-50, 2-50
* Časnikarstvo in naši časniki	—	—
Cech Scatopluk: Med kajigami in ljudmi	—	—
Erjavec-Sajovic: V naravi	—	1-20, 1-70
Halčevy: Dacnik	—	—
Jurčič: Zbrani spisi I.—XI.	—	1-20, 2—
Jelenc: Ukrajinske dume	—	—
Lah: Vaška kronika	—	1-70, 2-70
Lepič: Strakovci dveh kralj. II. a	—	1—, 2—
* Ljubzen in junstva strakepetnega praporčaka	—	—
Murak: Najljubši sovražniki	—	—
Obak: Stara devica	—	—
* Razne pripovedi	—	—
Remeč: Ljubzen Končanove Klare	—	1-50, 2-50
» Premaganci	—	—
» V študentovskih ulicah	—	1-50, 2-50
Zadnji rodovine Benalja	—	1-50, 2-50
Ruše: Mina	—	1-20, 2—
Sendar: Čez traje do sreče	—	1-20, 2-20
Šepetarec: Zaljubljeni kapucin	—	1—, 1-80
* Stiri ruske slike	—	—
Theurici: Urdina	—	—
Trstnjak: Slovensko gledališče	—	2—
Veseli: Libera nes a malo	—	1-40, 2-20
Zarnik: Zbrani spisi	—	1—
Zun: Osnovni sanki o narodnem gospodarstvu	—	3—

Večletni gostilničar brez otrok ::
išče dobro idečo 3476

gostilno v najem ali na račun,

najraje v mestu. Ponudbe do 1. novembra t. l. eventualno tudi za pomnje pod „T. E.“ poštne letišče, Ljubljana, glavna pošta.

4000 2923

slik vsakovrstnih porabnih in darilnih predmetov vsebuje moj najnovejši glavni katalog, ki ga pošljem na zahtevo vsakomur

gratis in franko

C. in kr. dverni dobavitelj

Jan Konrad, — Most št. 1171 Češko.

Stanovanji

eno s 3 in eno s 4 sobami in uporabo vrta se takoj oddata. 3471

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

ležeča na glavnem trgu v Novem mestu se radi smrti soproga takoj z vsjo opravo

Kavarna

proda. vso 3375

Več se poizve od lastnice Anice Žgur.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Albert Feldstein

Radeckega cesta 12, vljudno prilporeča svojo 3166

knjigoveznicu.

Hiša z gostilno

v bližini Ljubljane 3472

se odda s 1. novembrom v najem ali se proda. Pri hiši so prostorne, zračne kleti za v najem. — Kdo, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Zaradi preselitve se proda

enonadstropna hiša

z gostilno in mesarsko obrtjo kakor tudi sobe za tuje v nekem mestu na Kranjskem za 12.000 kron. Takoj se plača polovico. Eventualno se da tudi v najem. — Več pove Iv. Kernc, Hilslerjeva ulica 12 v Ljubljani.

Dr. B. Jpavic

(ženske bolezni)

zopet ordinira. 3478

Najstarejša delavnica za nove vozove in popravila

se je preselila iz Dunajske c. 31 na Poljanske ceste v prejšnjo tovarno vzhajilo, sedaj tovarna strojev. Delavnica sprejema tudi popravila avtomobilov. Istotam je poseben prostor za shranenje avtomobilov (avto- garage) domačim in tujim avtomobilistom na razpolago. ::

J. Ban

Polio

najboljšo tekočo čistilo za kovine.

Edini izdelovalec **Fritz Schulz jun.** Edini izdelovalec

Z. z. o. z., Ustje.

V pločevinastih in steklenih posodah v različnih velikostih. — Dobiva se povsod. — Zahtevajte brezplačne poizkuse.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 3.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 % Prilporeča promese dunajskih komunalnih srečk za žrebanje 02. novembra t. l. Glavni dobitnik K 300.000. Cena K 18.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kozzech in na Višju; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Svetovnoslavni

se predmeti o. in kr. dvorne firme
JAN KONRAD

Most št. 1164, na Čokom, 2923
ki jih v veliki izbiri dobite v bogato ilustrovanem glavnem katalogu z okoli 4000 slikami. Na zahtevo ga dobite grt. in frk.

Strojnik

z izkušnjo za kurjača se takoj išče za tvorniško podjetje. Pismene ponudbe z navedbo starosti, stanu, dosedanjega službovanja in zahtevo plače na uprav. »Slov. Naroda.« pod »Strojnik« 3393

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

se ravnekar izide v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani. Oba zvezka veljata broširana 2 K 40 v, vezana 3 K 20 s pošto 20 v več. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, škopalnikov, daljnogledov in vse v to stroko spadajoče predmete. 1893

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3
izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.
Izdela tudi prave gorske in telovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlj. 245

Za obrt pripravna **hiša v Ljubljani** Rožna ulica št. 27.

se proda pod ugodnimi pogoji.

Naplačila treba samo par tisoč kron. 3459
Pojasnila daje pisarna »Universal« Ljubljana, Sodna ulica št. 4.

Kontoristinja

z večletno prakso, večja samostojnega knjigovodstva, strojepisja, slovenake in nemške stenografije, korespondence itd., nastopi službo **takoj ali pozneje.** — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »Slov. Naroda.« 3422

Želod

v vsaki množini kupuje po najvišjih cenah proti takojšnjemu plačilu **E. Roess v Kranju.**

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni in zdravi iz hrastovega lesa, od 400—800 l se dobivajo po prav nizki ceni 2545 pri tvrdki

M. Rosner & Co. v Ljubljani.

Važno za vinske trgovce.

barva za lase in brado

je dr. Drallea »NERIL«, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

S. STRMOLI Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Cenovnik lasnih izdelkov in potrebščin se pošlje na zahtevo zastoj.

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami. 354 **Devocionalije** in vse vrste blago za božja pota. Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof Ernest Jevnikarjev naslednik Dunajska cesta, v bližini gostilne št. 6.

(Brez vsakega posebnega obvestila.)
Josip Podboj
c. kr. poročnik pešpolk 47.
Jvanka Podboj roj. Koušca
poročena. 1126
Gorica dne 10. oktobra 1911 Planina.

Keil^{ov} lak
najboljši plesk za mehka tla.
Keil-ova bela glazura za umivalne mize . . . 90 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90 v
Keil-ov lak za poliranje okvirov . . . 40 v
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah . . . 40 v
Keil-ova pasta za čevlje . . . 30 v
2921 Dobiva se vedno pri Leskovcu & Medenu v Ljubljani.
Postojna: Anton Ditrich. Idrija: Valentin Lapajnc. Črnomelj: Anton Zarc.
Škofja Loka: Matej Žigon. Kamnik: Edvard Hajek. Kranj: Franc Dolenz. :: ::
Radovljica: Oton Homan. Novo mesto: Ivan Picek. Kočevje: Franc Loy. :: ::

C. LEUCHS & Co. v Nürnbergu

nov adresar

Stajerske, Koroške in Kranjske. 11. izdaja, ki vsebuje naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, tvorničarjev, obrtnikov, rokodelcev, posestnikov, zdravnikov, lekarnarjev, odvetnikov, notarjev, hotelov, gostilničarjev, zdravilišč, kopališč, bolnic, državnih in občinskih oblasti, sol, samostanov, družb, srenj in društev za industrijo, poljedelstvo, trgovino in obrt vseh mest in najmanjših občin po okrajnih glavarstvih, krajih in strokah urejenih, z navedbo sodnijskih okrajev, poštinih, brzojavnih in železniških postaj, seznamek krajev, strok, in dobavitelj. Subskripcijska cena 25 kron.

Najnovejši in najpopolnejši specialni adresar te kronovine
Na vsak način potreben za vsakega **deželni adresar**, ker znate ceniti kot izkušen trgovec vrednost dobrega in popolnega adresarja. Za zvišanje, razpečevanje in razširjenje prodaje, kakor tudi za izsleditev novih virov se vedno izplača dober in nov adresni material. Zahtevajte prospekt in vpraševalno polo, da zabeležimo Vašo tvrdko!
C. LEUCHS & Co., Nürnberg. (Imejtelja: komercijalski svetnik Viljem Leuchs in Juri Leuchs.)
Največja zaloga adresarjev vseh dežel na svetu. Ustanovljena 1794. Naš sotrudnik g. M. Antretter se nahaja sedaj v hotelu »pri Slonu«.

Prvo ljubljansko javno skladišče

Krisper-Tomažič, družba z om. z. v Ljubljani, odino od c. kr. trgovskega in finančnega ministarstva koncesionirano javno skladišče v deželi Kranjski sprejema v shrambo vseh vrst blago v suhih skladiščih ob nizkih cenah. Velike oboke, zračne kleti za vino, spirituoze itd., rampe za prosto shranjeno in gorljivo blago naravnost na tiru.
Dajanje posojil na blago vseh vrst se izvršuje najceneje in je p. n. shranjevalcem na raspolago, da s posojilom obremenjeno blago lahko izlagajo v manjših oddelkih ali tudi po posameznih kolijah. 3474
Pisarna za vozniške tarife, poizvedovalnica, reekspedicija, tirna mostna tehtnica, lastni železniški tir, skladišče za nezaccarinjeno blago. Vse prostor meri 20.000 m².

Prodaja se v velikem mestu na jugu monarhije že 25 let obstoječa, jako renomirana **trgovina stekla, steklenih in porcelanskih posod.** Potreben kapital 100—150.000 K. Izplača se po dogovoru. Ponudbe pod šifro »Steklarna 150« na upravnistvo »Slov. Naroda«.

„The Gresham“ zavarovalna družba za živil jenjev Londonu. pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade. Od c. kr. avstrijske vlade za varnost v Avstriji zavarovanih pripoznana vrednost **K 36.433,020-65**
Izredno liberalni pogoji polic. Pri kritnih policah nudi družba takoj po sklenitvi zavarovanja odškodnino za smrt po samomoru ali dvoboju. Nove in hasnovite tarife — Informacije in prospekti zastoj. Podružnica za Avstrijo.
Gresham Life Assurance Society Limited Dunaj I., Gisela str. 1. Generalna agentura v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2. **VIKTOR MORO.** V zavarovalništvu uvedene osebe, ki imajo v mestu in na deželi dobre zveze, se sprejmo pod ugodnimi pogoji. 3155

Anton Bajec umetni in trgovski vrtnar naznanja sl. p. n. obstoj, da se nahaja njegov **cvetlični salon** Pod Trančo. Velika zaloga suhih vencev. Izdelovanje šopkov, vencev, frakev itd. Okusno delo in zmerne cene. Zunanja naročila točno. Vrtarija na Tržaški cesti št. 34.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJU

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Manufakturna trgovina

J. Ciuha

Stari trg števil. 1.

Jesenske in zimske
novosti.

Močni salon.

Castilim damam priporoča

klobuke

le najfinejšega čiuoa

Toa Skof-Vanek

239 Toa Franca.

Šatni klobuki vedno pripravljene. Tako tudi venci s trakov in razne cvetlice. Doma izdelovane.

PRIVATNI PLESNI POUK.

V drugi polovici oktobra se prične v dvorani hotela „URNOK“ posebni plesni pouk za gospodične in gospe iz boljših krogov. Plesne vaje, katerih udeležiti se moreje samo oni, ki se se prej vpisali pri spodaj označenem, vršile se bodo vsak ponedeljek in četrtek, začeti točno ob 8 uri zvečer.

Vpisuje in vsa potrebna pojasnila daje se vsaki dan od 11-12. ure dop. in od 2-5 popoldan. Z odličnim spoštovanjem

3317

Giulio Morterra, Hotel pri Slomu št. 73.

V glavnem mestu Goranjske v Kranju so

3448

V najem odda ali prodaja

1. Dvonestropna hiša s posebnim dvoriščnim traktom, stoječa v sredini tržišča. Ondi se nahajajo: 20 stanovanjskih in dvoje lepih štacunskih prostorov, dvoje prostornih dvorišč, dvoje kleti in dvoje hlevov.
2. Stavbne parcele, njive, travniki ter lično kmetsko posestvo s zidano hišo, vse to pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Prodaja se seno.
Vprašanja in ponudbe je nasloviti na

Fr. Krisper, not. kandidat v Ljubljani.

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tovarna.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frankškove cerkve
je delničar

največjih tovarna švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Bieleu
on torej lahko po originalno tovarniški cenah
garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpina ure

z matematično preciznim koleškom — v zlatu, tula, srebru, niklju in jeklu
prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Klobuke cilindre in čepice
v največjih fazonah in v veliki izbiri
Ivan Soklič
Pod Tranco števil. 2. Postaja električne železnice.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica števil. 7 v Ljubljani Prešernova ulica števil. 7
združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svoje bogate zalogo kancelijskega, komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli. Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn. Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najprostejše in najčnejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospe, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske. Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

vseh sistemov po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitice, oznazila, fakture, trgovska pisma itd. itd.